

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ
(ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ) ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΣΤΗΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΗ ΧΑΤΖΗΜΠΑΛΑΣΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΟΥΡΑΝΙΑ ΝΟΤΤΑ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2018

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ
(ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ) ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΣΤΗΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΗ ΧΑΤΖΗΜΠΑΛΑΣΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΟΥΡΑΝΙΑ ΝΟΤΤΑ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2018

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το θέμα της παρούσας πτυχιακής εργασίας, εστιάζει στον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, και συγκεκριμένα στο μέτρο 121 του ΕΣΠΑ στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.

Στα πλαίσια της εργασίας παρουσιάζονται συνοπτικά ο αγροτικός τομέας και ο ρόλος του στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις και οι προϋποθέσεις ύπαρξής τους καθώς και οι διάφορες μορφές των αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Γίνεται μια παρουσίαση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, στους στόχους καθώς και στις προτεραιότητες που έχει στην Ευρώπη και στην Ελλάδα.

Επίσης γίνεται μια περιγραφή του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 και αναλύονται οι στόχοι του.

Πραγματοποιείται αναλυτική παρουσίαση του μέτρου 121 εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων: στόχοι, πεδίο εφαρμογής και δράσης, είδος επενδύσεων, δικαιούχοι, μέγιστο ύψος επιλέξιμων δαπανών, υποχρεώσεις δικαιούχων και υποβαλλόμενα δικαιολογητικά.

Γίνεται μια παρουσίαση του Νομού Θεσσαλονίκης σχετικά με την έκταση, το κλίμα, το πληθυσμό, την εδαφολογία, τα δημοτικά διαμερίσματα και τον οικονομικό ρόλο που έχει ο πρωτογενής τομέας στο Νομό.

Διατυπώνονται τα αποτελέσματα των σχεδίων βελτίωσης του μέτρου 121 με πίνακες και γραφήματα στο Νομό Θεσσαλονίκης, και γίνεται η ανάλυση τους.

Τέλος διεξάγονται ορισμένα συμπεράσματα από τους πίνακες με τα στατιστικά στοιχεία.

Η έρευνα έγινε με τα στοιχεία 137 υποψηφίων, που συμμετείχαν στο πρόγραμμα εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στη Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης κατά τη περίοδο 2007-2013 και εγκρίθηκαν.

Λέξεις Κλειδιά: Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, ΚΓΠ, μέτρο 121, πρωτογενής τομέας, αγροτικός τομέας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο πρωτογενής τομέας στη χώρα μας, είχε και εξακολουθεί να έχει σημαντική θέση, τόσο ως τομέας οικονομικής δραστηριότητας, αλλά και ως παράγοντας διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής για πολλές περιοχές της ελληνικής επικράτειας.

Συμβάλλει σημαντικά στη διαμόρφωση του συνολικού ΑΕΠ της χώρας, απασχολεί ένα μεγάλο μέρος του ενεργού πληθυσμού, συνεισφέρει σημαντικά στο σύνολο των εξαγωγών της χώρας ενώ, παράλληλα, δημιουργεί προϋποθέσεις ανάπτυξης σε σημαντικό αριθμό άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων και ιδιαίτερα της μεταποίησης.

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας, είναι να παρουσιάσει τα σημαντικότερα αποτελέσματα, από την εφαρμογή του προγράμματος εκσυγχρονισμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στα πλαίσια του ΕΣΠΑ στη Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.

Ο πρωτογενής τομέας ανέκαθεν, αποτελούσε ένα σημαντικό δομικό στοιχείο της ελληνικής κοινωνίας, αλλά και της ελληνικής οικονομίας, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Το πρώτο κεφάλαιο εστιάζει στον ορισμό της αγροτικής οικονομίας, το ρόλο και τα κύρια χαρακτηριστικά του αγροτικού τομέα στην Ελλάδα. Παρουσιάζεται συνοπτικά ο ορισμός της γεωργικής εκμετάλλευσης, προϋποθέσεις υπαρξής της και οι συντελεστές παραγωγής.

Το δεύτερο κεφάλαιο θα αναφερθεί στην Κοινή Γεωργική Πολιτική στην Ελλάδα και την Ευρώπη και στους στόχους της, στα μέτρα για την ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας, την κατανομή των αγροτικών ενισχύσεων, τις προτεραιότητες και τη διάθεση των κονδυλίων από το Ευρωπαϊκό ταμείο ΕΣΠΑ για τις γεωργικές επενδύσεις. Το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης της Ελλάδος 2007-2013 και οι στόχοι του προγράμματος.

Στο τρίτο κεφάλαιο θα παρουσιαστεί το μέτρο 121 του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013, ποιοι είναι δικαιούχοι του τα ποσοστά ενισχύσεων αυτών και οι στόχοι που πρέπει να υλοποιήσουν μπαίνοντας στο πρόγραμμα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα γίνει μια αναφορά στο Νομό Θεσσαλονίκης σχετικά με το κλίμα το πληθυσμό και κάποια στατιστικά στοιχεία της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης.

Στο τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζονται τα αποτελέσματα τα οποία πήρα από την διεύθυνση αγροτικής οικονομίας και από την αγροτική επιχείρηση *ergoplanning*, του προγράμματος ΕΣΠΑ για την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης για την περίοδο 2007-

2013 και θα σχολιάσω ποιές επενδύσεις έκαναν οι αιτούντες με την ενίσχυση του κράτους και εάν αυτές υλοποιήθηκαν.

Τέλος γίνεται μια αναφορά στα συμπεράσματα που έβγαλα κάνοντας τη συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία.

Περιεχόμεν

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	12
1.1: ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	12
1.2: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	13
1.3: Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ.....	14
1.4: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ.....	15
1.5: ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΜΕΙΣ-ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.....	16
1.6: ΜΟΡΦΕΣ-ΤΥΠΟΙ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΚΟΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΚΓΠ) ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	21
2.1: Η ΚΟΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΚΓΠ) ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ.....	21
2.1.1: ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΚΓΠ) ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	21
2.1.2: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ.....	22
2.2: ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΚΓΠ) ΚΑΙ Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	24
2.3: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2007-2013.....	26
2.3.1: ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013.....	26
2.3.2: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΕΤΡΟ 121 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΠΑΑ 2007-2013.....	36
3.1: ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 121.....	37
3.2: ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ.....	38
3.3: ΕΙΔΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΥΛΙΚΕΣ ΑΥΛΕΣ).....	38
3.4: ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ.....	39
3.5: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ.....	40

3.5.1:ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ ΣΕ ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΓΕΩΡΓΟΥ.....	41
3.5.2:ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ ΣΕ ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥ.....	42
3.5.3:ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ.....	43
3.5.4: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.....	43
3.6: ΤΟ ΜΕΓΙΣΤΟ ΥΨΟΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ).....	45
3.6.1:ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	46
3.7:ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ.....	46
3.7.1:ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ.....	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.....	49
4.1:ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.....	49
4.2:Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.....	49
4.3 ΚΛΙΜΑ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.....	51
4.4:ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.....	52
4.4.1:ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.....	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 121:<<ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ>> ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.....	61
5.1:ΦΥΛΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ.....	61
5.2:ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.....	63
5.3:ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ.....	64
5.4:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ.....	65
5.5:ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ.....	66

5.6:ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ.....	67
5.7:ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ERGOPLANNING.....	68
5.8:ΦΥΛΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ.....	69
5.9:ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ.....	70
5.10: ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΟΛΟΙ ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.....	70
5.11:ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ.....	72
5.12:ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	74
5.13:ΕΓΓΕΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ.....	76
5.14:ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ.....	77
5.15:ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ.....	79
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	82
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	84
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	87

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.1 Άξονας 1 και μέτρα του Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.....	28
Πίνακας 2.2 Άξονας 2 και μέτρα του Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.....	31
Πίνακας 2.3 Άξονας 3 και μέτρα του Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.....	33
Πίνακας 2.4 Άξονας 4 και μέτρα του Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.....	35
Πίνακας 3.1 Μέγιστο ύψος επιλέξιμων δαπανών.....	45
Πίνακας 3.2 Ποσοστά ενίσχυσης δικαιούχων.....	46
Πίνακας 4.1 Απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας (Π.Κ.Μ).....	50
Πίνακας 4.2 Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	50
Πίνακας 4.3 Πληθυσμός Δήμων Νομού Θεσσαλονίκης.....	52
Πίνακας 4.4 Μόνιμος Πληθυσμός και επίπεδο εκπαίδευση Περιφερειακής Ενότητα Θεσσαλονίκης.....	54
Πίνακας 4.5 Αριθμός απασχολούμενων στο σύνολο των εκμεταλλεύσεων, κατά κατηγορία, ημέρες απασχόλησης στη Κεντρική Περιφέρεια Μακεδονίας.....	56
Πίνακας 4.6 Κατανομή της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης των εκμεταλλεύσεων, κατά βασικές κατηγορίες χρήσης.....	58
Πίνακας 4.7 Στατιστικά καλλιεργειών νομού Θεσσαλονίκης 2012.....	59
Πίνακας 5.1 Φύλο ενταχθέντων.....	61
Πίνακας 5.2 Κατηγορία.....	63
Πίνακας 5.3 Περιοχή ανάπτυξης γεωργικής εκμετάλλευσης.....	64
Πίνακας 5.4 Κατανομή ενίσχυσης.....	65
Πίνακας 5.5 Παραγωγική κατεύθυνση.....	66
Πίνακας 5.6 Σύνολο ενταχθέντων ανά δήμο.....	67
Πίνακας 5.8 Φύλο ενταχθέντων.....	69
Πίνακας 5.9 Παραγωγική κατεύθυνση.....	70
Πίνακας 5.10 Συνολικά όλοι οι τομείς των επενδύσεων.....	71
Πίνακας 5.11 Μηχανολογικός εξοπλισμός.....	72
Πίνακας 5.12 Εγκαταστάσεις.....	74
Πίνακας 5.13 Έγχειρες βελτιώσεις.....	76
Πίνακας 5.14 Κτηνοτροφικός εξοπλισμός.....	77
Πίνακας 5.15 Τεχνολογικός εξοπλισμός.....	79

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 5.1 Φύλο ενταχθέντων.....	62
Διάγραμμα 5.2 Κατηγορία.....	63
Διάγραμμα 5.3 Περιοχή ανάπτυξης γεωργικής εκμετάλλευσης.....	64
Διάγραμμα 5.4 Κατανομή ενίσχυσης.....	65
Διάγραμμα 5.5 Παραγωγική κατεύθυνση.....	66
Διάγραμμα 5.6 Σύνολο ενταχθέντων ανά δήμο.....	68
Διάγραμμα 5.8 Φύλο ενταχθέντων.....	69
Διάγραμμα 5.9 Παραγωγική κατεύθυνση.....	70
Διάγραμμα 5.10 Συνολικά όλοι οι τομείς των επενδύσεων.....	71
Διάγραμμα 5.11 Μηχανολογικός εξοπλισμός.....	72
Διάγραμμα 5.12 Εγκαταστάσεις.....	75
Διάγραμμα 5.13 Έργειες βελτιώσεις.....	76
Διάγραμμα 5.14 Κτηνοτροφικός εξοπλισμός.....	78
Διάγραμμα 5.15 Τεχνολογικός εξοπλισμός.....	79

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1: ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Με τον γενικό όρο Αγροτική Οικονομία, χαρακτηρίζεται το σύνολο των πάσης φύσεως συστηματικών ενεργειών, που αποσκοπούν στη διάθεση αγαθών και στη παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με τις γεωργικές δραστηριότητες, ικανοποιώντας ανθρώπινες ανάγκες, έναντι κάποιου ωφελήματος.

Υπό αυτή την έννοια η αγροτική οικονομία εντάσσεται στην πρωτογενή παραγωγή. Πρόκειται για επιστήμη που πραγματεύεται τους όρους, τους νόμους αλλά και τα έθιμα ενός τόπου ή κατ' επέκταση χώρας, ή ομοσπονδίας χωρών που επηρεάζουν τις ενέργειες που αποβλέπουν στην απόκτηση και στην εκμετάλλευση του γεωργικού πλούτου.

Στη αγροτική οικονομία εντάσσεται πλήθος αγροτικών δραστηριοτήτων μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές κ.ά.

Για παράδειγμα η εκλογή κατάλληλου εδάφους, κατάλληλου είδους σποράς, ή αντικατάσταση μιας καλλιέργειας με άλλη περισσότερο αποδοτικής, το ίδιο και στη κτηνοτροφία, η αναζήτηση και χρήση κατάλληλων λιπασμάτων, γεωργικών φαρμάκων, γεωργικών, κτηνοτροφικών, αλιευτικών υλοτομικών κ.λ.π. εργαλείων, μηχανικών μέσων και μηχανών, σκαφών, εξειδίκευση εργατών, κατασκευή υποδομών ανάπτυξης, φύλαξης και προώθησης αγαθών, παρακολούθησης των τιμών, αναζήτηση συμφερότερων αγορών και προώθησης κ.λ.π. Όλα αυτά και άλλα συνθέτουν τα κατά περίπτωση θέματα που εξετάζει η αγροτική οικονομία.

Ανάλογα με το πολίτευμα της κάθε χώρας η αγροτική οικονομία διακρίνεται σε κρατική και ιδιωτική. Στην Ελλάδα με εξαίρεση τους εθνικούς δρυμούς και εθνικούς κήπους είναι κυρίως ιδιωτική την οποία συμπληρώνει και κατευθύνει η κρατική αγροτική πολιτική, η οποία και αποβλέπει στη ποιοτική και ποσοτική ανάπτυξη της παραγωγής προς όφελος των αγροτών και γενικότερα του όλου πληθυσμού. (Λιανός κ.α 2016)

1.2: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο γεωργικός τομέας παρά τη ποσοστιαία μείωση της συνεισφοράς του στη διαμόρφωση του ΑΕΠ λόγω ταχύτερης ανάπτυξης άλλων οικονομικών τομέων, όπως ο τουρισμός και οι υπηρεσίες, και παρά τις αντιξοότητες των τελευταίων χρόνων, εξακολουθεί να είναι ένας βασικός τομέας της οικονομίας. Ο τομέας αυτός συνεισφέρει άμεσα στην ανάπτυξη με την παραγωγή βασικών αγαθών και έμμεσα προμηθεύοντας πρώτες ύλες τους υπόλοιπους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας. Παρά τις σημαντικές εξελίξεις στην αναδιάρθρωση του γεωργικού τομέα τις τελευταίες δεκαετίες και τη στροφή προς τις αστικές οικονομικές δραστηριότητες, η οικονομία των περισσότερων νομών της Ελλάδας εξακολουθεί να έχει έντονο γεωργικό χαρακτήρα. Κατά συνέπεια, εκτιμούμε ότι η συμβολή των γεωργικών πόρων στην ανάπτυξη της περιφερειακής και της εθνικής οικονομίας είναι καθοριστική, αφού αποτελούν βασικό παραγωγικό συντελεστή. (Πολύζος, 2011)

Η γεωργία μαζί με την κτηνοτροφία την αλιεία και την δασοπονία έπαιξαν ένα καθοριστικό ρόλο στην ύπαρξη και εξέλιξη του ανθρώπου. Από την γεωργία ο άνθρωπος παίρνει τα αναγκαία προϊόντα για την διατροφή του, το ντύσιμο κ.λ.π. Η φυτική παραγωγή είναι η βασική πηγή για την διατροφή του ανθρώπου και την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας. Οι πρώτες ύλες που παράγονται από την γεωργία είναι χρήσιμες για την ανάπτυξη μίας χώρας και μάλιστα υπανάπτυκτης είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί χωρίς να έχει αναπτυχθεί η γεωργία. Υποστηρίζεται από μερικούς ότι η γεωργία είναι σχετικά μικρής βαρύτητας συγκριτικά με την βιομηχανία και αντιμετωπίζεται σαν φτωχός συγγενής. Αυτό είναι λάθος. Και η γεωργία και η βιομηχανία είναι βασικοί τομείς της Εθνικής Οικονομίας αλλά και της παγκόσμιας, συνδέονται μεταξύ τους και η μία βοηθάει την άλλη αφού υπάρχει αλληλεξάρτηση. Η γεωργία δίνει στην βιομηχανία τις πρώτες ύλες και η βιομηχανία δίνει στην γεωργία διάφορα υλικά που είναι χρήσιμα σ' αυτήν όπως χημικά λιπάσματα, γεωργικά φάρμακα, γεωργικά μηχανήματα και εργαλεία που βοηθούν στην ανάπτυξη της γεωργίας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι βιομηχανικά προηγμένες χώρες έχουν αναπτύξει σε υψηλό επίπεδο και τον γεωργικό τομέα και το εισόδημα των αγροτών όπως και το κοινωνικό και εκπολιτιστικό επίπεδο είναι ανώτερο συγκριτικά με εκείνα των αγροτών των υπανάπτυκτων

χωρών. Ωστόσο σε πολλές περιπτώσεις οι αγρότες βρίσκονται σε μειονεκτική θέση σχετικά με εκείνους που ασχολούνται σε άλλους παραγωγικούς κλάδους.

Η άποψη ότι η ζωή στο χωριό είναι φθηνότερη από ότι στις πόλεις, ότι το περιβάλλον είναι πιο καθαρό στο χωριό και ότι οι ανάγκες των αγροτών είναι μικρότερες από τους κατοίκους των πόλεων είναι εν μέρει σωστό, δεν δικαιολογεί ωστόσο μία μεγάλη άνιση κατανομή του εισοδήματος που υπάρχει σε αρκετές χώρες μεταξύ του γεωργικού και άλλων παραγωγικών τομέων της οικονομίας. Έχει αποδειχθεί ότι μία ανεπτυγμένη γεωργία συμβάλλει άμεσα και στη βελτίωση του βιοτικού εν γένει επίπεδου των ανθρώπων που ασχολούνται μ' αυτήν αλλά και ολόκληρης της οικονομίας. Οι καθημερινές ανάγκες σε τρόφιμα ποσοτικά και ποιοτικά αυξάνουν συνέχεια επειδή έχουμε αύξηση του πληθυσμού. Οι άνθρωποι δεν αρκούνται μόνο με ψωμί αλλά ζητούν και άλλα γεωργικά προϊόντα καλύτερης ποιότητας όπως λαχανικά, φρούτα, κρέας και γαλακτοκομικά προϊόντα. Η γεωργία ξαναπαίρνει σιγά-σιγά τον βασικό της ρόλο και πολλές κυβερνήσεις καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την αύξηση της γεωργικής παραγωγής, συνεπώς και της Εθνικής οικονομίας

Το γεωργικό και επισιτιστικό πρόβλημα ωστόσο δεν αντιμετωπίζουν όλες οι αναπτυσσόμενες χώρες. Έτσι μερικές που διαθέτουν σημαντικές πηγές εισοδήματος από πετρέλαιο και ορυκτό πλούτο μπορούν να καλύπτουν ένα μέρος των αναγκών τους από τις εισαγωγές σε είδη διατροφής. Όμως για πολλές χώρες με πληθυσμό πολλών εκατομμυρίων και πυκνοκατοικημένες, η αύξηση της γεωργικής παραγωγής πρέπει να γίνει αφ' ενός μεν για να εξασφαλισθεί μία καλύτερη διατροφή και καλύτερες συνθήκες απασχόλησης εφ' ετέρου για την απόκτηση ξένου συναλλάγματος από τις εξαγωγές. (Μανωλόπουλος, 2002).

1.3: Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Η αγροτική εκμετάλλευση οικογενειακής η όχι μορφής, είναι μια οικονομική μονάδα που διαθέτει ορισμένη ποσότητα συντελεστών παραγωγής τους οποίους αξιοποιεί με ορισμένους κλάδους παραγωγής για την εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού εισοδήματος.

Ο ορισμός αυτός της αγροτικής εκμετάλλευσης θεωρείται γενικός, αφού δεν συγκεκριμενοποιεί ούτε την ποσότητα των συντελεστών παραγωγής, ούτε το επίπεδο του εισοδήματος. Ακόμη στον ορισμό δεν γίνεται αναφορά στον κάτοχο των συντελεστών παραγωγής, αν δηλαδή είναι όλοι οι συντελεστές ή μέρος αυτών ιδιοκτησία του παραγωγού ή αν ανήκουν σε τρίτους, όπως επίσης δεν γίνεται αναφορά στην οργάνωση και διαχείριση της

παραγωγής, στοιχεία που έχουν μεγάλη σημασία για τον ακριβή ορισμό της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Στην Ελλάδα στα πλαίσια της κατάρτισης του Μητρώου Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (Νόμος 2332,ΦΕΚ 181 Α'/31-8-95) η Αγροτική εκμετάλλευση ορίζεται ως εξής:

Είναι η μονάδα παραγωγής προς πώληση αγροτικών προϊόντων με ενιαία διοίκηση και διαχείριση. Στις δραστηριότητες της αγροτικής εκμετάλλευσης περιλαμβάνεται παράλληλα με την παραγωγή των προϊόντων και η αποθήκευση, τυποποίηση, συσκευασία εν γένει τοποθέτηση μέχρι του σταδίου της χονδρικής πώλησης, αποκλειστικά των προϊόντων που παράγει η ίδια γεωργική εκμετάλλευση, καθώς και η πρώτη χωρική μεταποίησής τους. (Μαρτίκα-Βακιρτζή 2008)

1.4: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) προωθεί μια αγροτική εκμετάλλευση με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

Α) Η παραγωγή της εκμετάλλευσης να προσαρμόζεται είτε ποσοτικές, να εφαρμόζει προηγμένη τεχνική στην παραγωγή και να αξιοποιεί τους διαθέσιμους συντελεστές της παραγωγής ορθολογιστικά.

Β) Η εκμετάλλευση να απασχολεί οπωσδήποτε μια ή δύο ανάλογα μονάδες ανθρώπινης εργασίας, οπότε θα χαρακτηρίζεται ανάλογα οικογενειακού ή βιοτεχνικού τύπου. Στην περίπτωση αυτή δεν αποκλείονται οι ομαδικές δραστηριότητες, πράγμα που σημαίνει συνένωση περισσότερων παραγωγών για την από κοινού καλλιέργεια. Οπωσδήποτε όμως δεν ενισχύονται οι μεγάλες εκμεταλλεύσεις που προϋποθέτουν κυρίως μίσθωση ξένης εργασίας.

Γ) Η εκμετάλλευση να είναι ενσωματωμένη στο οικονομικό σύστημα με την έννοια ότι θα ανταγωνίζεται ισότιμα άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας ως προς του συντελεστές παραγωγής και τις άλλες εισροές. Συγκεκριμένα όσον αφορά τους συντελεστές παραγωγής, κεφάλαιο και έδαφος η αμοιβή τους υπολογίζεται σύμφωνα με το εναλλακτικό κόστος χρησιμοποίησής τους στην οικονομία. Η αμοιβή της μονάδας εργασίας πρέπει να εξισώνεται τουλάχιστον με το <<συγκρίσιμο>> εισόδημα της περιοχής της εκμετάλλευσης. Τέλος η εκμετάλλευση θα πρέπει να μειώνει την εξάρτησή της από το Κράτος στα αναλώσιμα υλικά της (σπόρους, λιπάσματα, φάρμακα), που στο εξής δεν θα επιδοτούνται.

Δ) Η εκμετάλλευση-υπόδειγμα που προωθεί η ΚΑΠ θα πρέπει να είναι κατά κύριο λόγο αγροτική επιχείρηση, με την έννοια ότι το εισόδημα εργασίας που θα προέρχεται από εξωγεωργική απασχόληση να μην είναι μεγαλύτερο από το 20% του συνολικού εισοδήματος. (Μαρτίκα-Βακιρτζή 2008)

1.5: ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΜΕΙΣ-ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Οι συντελεστές παραγωγής είναι οι παράγοντες που συντελούν στην παραγωγή αγαθών, τα οποία λίγο ή πολύ προορίζονται να καλύπτουν τις ανάγκες του ανθρώπου. Γενικότερα, οι συντελεστές παραγωγής ονομάζονται και μέσα παραγωγής ή παραγωγικοί πόροι ή εισροές.

Οι βασικοί συντελεστές παραγωγής, γνωστοί και ως κλασικοί συντελεστές παραγωγής, είναι τρεις και πρόκειται για το έδαφος, την εργασία και το κεφάλαιο.

Το έδαφος αντιπροσωπεύει γενικότερα τη φύση ή τους φυσικούς πόρους και αποτελεί τον τόπο παραγωγής για όλες τις οικονομικές δραστηριότητες και σε πολλές από αυτές (όπως π.χ. στις γεωργικές) αποτελεί και την πηγή παραγωγής.

Η εργασία είναι η σωματική (ή χειρωνακτική) ή η πνευματική προσπάθεια (συνηθέστερα και τα δύο) που καταβάλλει ο άνθρωπος προσφέροντας τις υπηρεσίες του στην παραγωγική διαδικασία για την παραγωγή αγαθών. Ως συντελεστής παραγωγής η εργασία παραδοσιακά είναι <<εκτελούσα>> δηλαδή εργασία που γίνεται λαμβάνοντας οδηγίες και εντολές από μία προϊστάμενη αρχή, από τη διεύθυνση, η οποία έχει την ευθύνη μιας επιχείρησης.

Το κεφάλαιο είναι ένα σύνολο αγαθών που έχουν δημιουργηθεί σε άλλη προγενέστερη παραγωγική διαδικασία και έχουν στη συνέχεια τη μορφή μέσων παραγωγής, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή άλλων αγαθών. Οι μορφές του κεφαλαίου είναι πολλές και μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται κτίρια, μηχανήματα, πρώτες ύλες ρευστό χρήμα κ.λ.π. Το κεφάλαιο διαφέρει βασικά από τους άλλους συντελεστές παραγωγής (έδαφος και εργασία) κατά το ότι είναι αποτέλεσμα μιας προηγούμενης οικονομικής δραστηριότητας του ανθρώπου, ενώ οι άλλοι συντελεστές παραγωγής είναι διαθέσιμοι από την ίδια τη φύση.

Οι παραπάνω τρεις συντελεστές παραγωγής είναι απαραίτητοι, σε διάφορους συνδυασμούς, στις οικονομικές δραστηριότητες του ανθρώπου.

Πέρα από αυτούς τους τρεις συντελεστές παραγωγής, σήμερα είναι παραδεκτό ότι για την παραγωγή αγαθών χρειάζεται και ένας τέταρτος συντελεστής παραγωγής. Ο συντελεστής αυτός είναι γνωστός ως διοίκηση ή επιχειρηματικότητα ή διεύθυνση (management) και σημαίνει την οργάνωση και διαχείριση μιας επιχείρησης. Ο άνθρωπος στον ρόλο αυτό

διαθέτει και αναπτύσσει την επιχειρηματική του ικανότητα, προκειμένου να συνδυάσει κατάλληλα και να θέσει σε λειτουργία τους τρεις κλασικούς συντελεστές παραγωγής που αναφέρθηκαν παραπάνω, ώστε να φθάσει στο καλύτερο παραγωγικό και οικονομικό αποτέλεσμα. Πολλές φορές το ίδιο το πρόσωπο κάνει και <<διευθύνουσα>> και <<εκτελούσα>> εργασία. Για παράδειγμα στη γεωργία ο γεωργός είναι, συνήθως, ο ίδιος και επιχειρηματίας και καλλιεργητής. Στην περίπτωση αυτή, οι συντελεστές παραγωγής εργασία και διοίκηση ανήκουν στο ίδιο το πρόσωπο.

Τομείς παραγωγής

Όλες οι οικονομικές δραστηριότητες του ανθρώπου αποτελούν παραγωγική διαδικασία και αποβλέπουν στην παραγωγή αγαθών χρήσιμων για τον άνθρωπο, προκειμένου να καλυφθούν οι απαιτήσεις και οι ανάγκες του. Όλες αυτές οι δραστηριότητες συνθέτουν αυτή καθεαυτή την οικονομία μιας ολόκληρης κοινωνίας και τη λειτουργία της.

Με άλλα λόγια, η οικονομία μιας χώρας έχει πολλούς κλάδους παραγωγής που παράγουν πολλά και ποικίλα αγαθά. Όλοι αυτοί οι κλάδοι εντάσσονται σε τρεις μεγάλες ομάδες, οι οποίες ονομάζονται τομείς παραγωγής (ή τομείς οικονομίας ή τομείς οικονομικής δραστηριότητας)

Οι τομείς παραγωγής είναι ο πρωτογενής, ο δευτερογενής και ο τριτογενής

Πρωτογενής τομέας: Είναι ο τομέας παραγωγής που περιλαμβάνει τις δραστηριότητες οι οποίες καταλήγουν στην παραγωγή φυσικών υλικών αγαθών, δηλαδή φυσικών προϊόντων, από τη φυσική πηγή τους (π.χ φυτά ή ζώα), χωρίς να έχει γίνει οποιαδήποτε επεξεργασία τους, η οποία να μεταβάλλει τη μορφή και την εμφάνισή τους. Για παράδειγμα, τέτοια είναι τα διάφορα φρούτα όπως συγκομίζονται από τα οπωροφόρα δένδρα (ροδάκινα, κεράσια, μήλα κ.ά). Οι βασικοί κλάδοι οι οποίοι υπάγονται στον πρωτογενή τομέα είναι η γεωργία (καλλιέργειες φυτών), η κτηνοτροφία, τα δάση, η θήρα (δηλαδή το κυνήγι) η αλιεία (καθώς και οι υδατοκαλλιέργειες), τα ορυκτά, τα πετρώματα και τα μέταλλα.

Δευτερογενής τομέας: Περιλαμβάνει τις δραστηριότητες επεξεργασίας και μεταποίησης των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα που αναφέρθηκαν παραπάνω. Ο άνθρωπος επεμβαίνει στα φυσικά προϊόντα που δημιουργεί κατά κάποιον τρόπο νέα προϊόντα. Για παράδειγμα, τέτοια προϊόντα είναι οι μαρμελάδες και οι χυμοί των φρούτων. Ο δευτερογενής τομέας περιλαμβάνει, κυρίως τους κλάδους της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας, της οικοτεχνίας, της χειροτεχνίας, της ενέργειας και των κατασκευών.

Τριτογενής τομέας: Στον τομέα αυτόν ανήκουν οι δραστηριότητες, οι οποίες χαρακτηρίζονται γενικά ως υπηρεσίες και δεν παράγουν άμεσα οποιαδήποτε υλικά αγαθά (προϊόντα). Έτσι, ο τριτογενής τομέας περιλαμβάνει τις πάσης φύσεως προσφερόμενες υπηρεσίες, όπως εμπόριο,

μεταφορές, δημόσιες υπηρεσίες, τραπεζικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, τουρισμό κ.λ.π. (Αποστολόπουλος 2010)

1.6: ΜΟΡΦΕΣ-ΤΥΠΟΙ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Η ταξινόμηση των εκμεταλλεύσεων κατά τύπους ήταν ένα παλιό πρόβλημα τόσο για την Ευρώπη, όσο και για τις Ηνωμένες Πολιτείες. Τα οικονομικά χαρακτηριστικά του αγροτικού τομέα, όπως τα χαμηλά εισοδήματα και η υποαπασχόληση, καθώς και τα τεχνικά προβλήματα, όπως η εκμηχάνιση και οι αλλαγές που φέρνει η τεχνολογία, ακόμη η γρήγορη αύξηση της εξειδίκευσης στη αγροτική παραγωγή και η συγκέντρωσή της σε λίγες εκμεταλλεύσεις, συνετέλεσαν στη διάκρισή τους κατά τύπους παραγωγής και στη συνέχεια στην καλύτερη δυνατή οργάνωση αυτών των τύπων.

Στην Ευρώπη υπήρχαν οι προϋποθέσεις για τη διάκριση τύπων και στη συνέχεια τη δημιουργία πρότυπων εκμεταλλεύσεων πολύ νωρίτερα απ'ότι στη χώρα μας. Ειδικότερα στη Μεγάλη Βρετανία, η προσπάθεια για κατάταξη των εκμεταλλεύσεων κατά τύπους σε Εθνικό επίπεδο, άρχισε το 1908 από το Υπουργείο Γεωργίας. Τότε διέκριναν τρεις τύπους εκμεταλλεύσεων: α) τις εκμεταλλεύσεις φυτικής ή ζωικής παραγωγής β) τις εκμεταλλεύσεις παραγωγής ζωοτροφών και γ) τις μικτές εκμεταλλεύσεις. Παρόλο που στη χώρα αυτή οι εδαφοκλιματικές συνθήκες είναι ευνοϊκές για τη διαφοροποίηση της γεωργικής παραγωγής σε τύπους, εν τούτοις δυσκολία παρουσίασε η ανεύρεση κριτηρίου κατάλληλου για τη σύγκριση των κλάδων μεταξύ τους και τον προσδιορισμό του τύπου εκμετάλλευσης. Στην προσπάθεια αυτή οι ειδικοί πέρασαν από διάφορα στάδια και δοκίμασαν διάφορα τεχνικά κριτήρια όπως είναι η Ακαθάριστος Πρόσοδος (Gross Output). Στην συνέχεια δημιούργησαν τις ζώνες καλλιέργειών στις οποίες εντάχθηκαν οι τύποι αγροτικών εκμεταλλεύσεων, δίνοντας έμφαση στην καλύτερη δυνατή οργάνωση τους. Σ'αυτό συμμετείχαν ενεργά τα πανεπιστήμια της χώρας με τη δημιουργία για κάθε περιοχή και τύπο εκμεταλλεύσεων, <<πρότυπων>> προς μίμηση από τους παραγωγούς με σκοπό την αύξηση του οικονομικού τους αποτελέσματος.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η γρήγορη εξέλιξη του αγροτικού τομέα και η εξειδίκευση της παραγωγής, έχουν συντελέσει στην ταξινόμηση των εκμεταλλεύσεων κατά τύπους παραγωγής με σκοπό την εύκολη παρακολούθηση των αλλαγών που συμβαίνουν. Αρχικά έγινε προσπάθεια να ταξινομηθούν οι εκμεταλλεύσεις σε οικονομικές κλάσεις ανεξάρτητα από την παραγωγική τους κατεύθυνση. Η σύγκριση όμως των εκμεταλλεύσεων δεν οδηγούσε

σε ασφαλή συμπεράσματα. Έτσι προτιμήθηκε η ομαδοποίηση των εκμεταλλεύσεων που είχαν κοινά χαρακτηριστικά, τόσο σε εδαφοκλιματικές συνθήκες όσο και σε κλάδους και μεθόδους παραγωγής. Η προσπάθεια όμως αυτή της ομαδοποίησης των εκμεταλλεύσεων προσέκρουσε σε προβλήματα σχετικά με την ομοιογένεια των εκμεταλλεύσεων με τη γενικότερη έννοια. Συγκεκριμένα κρίθηκε αναγκαίο να καταταχθούν πρώτα οι εκμεταλλεύσεις στις παρακάτω κατηγορίες: α) εκμεταλλεύσεις που αποτελούν τόπο και τρόπο ζωής (Places to live) β) εκμεταλλεύσεις που προσφέρονται για μερική απασχόληση (Places of part time employment) και γ) εκμεταλλεύσεις με ανταγωνιστικούς κλάδους παραγωγής και καλές προοπτικές (competitive enterprises with a bright future).

Η διάκριση αυτή βοήθησε όσους ασκούν ή διδάσκουν Αγροτική Πολιτική, όσους ασχολούνται με την εμπορία των αγροτικών προϊόντων αλλά κυρίως αυτούς που προσπαθούν να διαμορφώσουν τύπους εκμεταλλεύσεων και στη συνέχεια να δημιουργήσουν μοντέλα για τους παραγωγούς. Οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις μερικής απασχόλησης παρουσιάζουν ενδιαφέρον όταν η υπόλοιπη απασχόληση έχει σχέση με δραστηριοποίηση γύρω από το περιβάλλον της εκμετάλλευσης.

Στην Ελλάδα επισημάνθηκαν και παρουσιάστηκαν συστηματικά για πρώτη φορά τύποι αγροτικών εκμεταλλεύσεων στη 10ετία 1960-70 από το Εργαστήριο Γεωργοοικονομικής έρευνας. Η προσπάθεια αυτή περιορίστηκε στην περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας. Η σχετική μελέτη απέβλεπε στην τεχνικοοικονομική ανάλυση και σύγκριση ενός δείγματος γεωργικών εκμεταλλεύσεων μετά από κατάταξή τους σε τύπους παραγωγής με καθαρά οικονομικά κριτήρια. Η κατάταξη των αγροτικών εκμεταλλεύσεων σε τύπους συνάντησε και στην Ελλάδα μεθοδολογικές δυσχέρειες.

Η δυσκολία της ομαδοποίησης των εκμεταλλεύσεων σε τύπους και της επιλογής του κατάλληλου κριτηρίου για τη σύγκριση των κλάδων μεταξύ τους ανήκει στις μεθοδολογικές δυσχέρειες. Για να ομαδοποιηθούν οι εκμεταλλεύσεις είναι απαραίτητο να ερευνηθεί μια συγκεκριμένη και κατά το δυνατό περιορισμένη σε έκταση περιοχή. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται ο υψηλός βαθμός ομοιότητας στα φυσικά και οικονομικά χαρακτηριστικά τους. Για να είναι κατάλληλο το κριτήριο σύγκρισης των κλάδων είναι απαραίτητο να προσδιορίζει τη σπουδαιότητα του κάθε κλάδου στην εκμετάλλευση. Τελικά με βάση τους κλάδους που συνθέτουν το σχέδιο παραγωγής η εκμετάλλευση αποκτά τον τύπο της. Η δυσκολία στην επιλογή του αντιπροσωπευτικού κριτηρίου για τον προσδιορισμό της σπουδαιότητας των κλάδων παραγωγής έγκειται τόσο στο είδος του κριτηρίου όσο και στη μονάδα μέτρησης του (φυσικής ή χρηματική). Ο Γ.Κιτσοπανίδης στη μελέτη των τύπων στην Κεντρική Μακεδονία, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ακαθάριστη πρόσοδος είναι χωρίς

αμφιβολία το κριτήριο που έχει τα περισσότερα πλεονεκτήματα και υπολογίζεται ευκολότερα. Η χρησιμοποίηση όμως ενός τέτοιου κριτηρίου, που στηρίζεται σε χρηματικές μονάδες μπορεί να προκαλέσει αντιρρήσεις, αφού οι τιμές συνήθως μεταβάλλονται. Το ίδιο όμως θα μπορούσε να λεχθεί και για τα φυσικά μεγέθη, όπως είναι οι ώρες εργασίας που απαιτούνται από κάθε κλάδο, η απόδοση του κάθε κλάδου παραγωγής κλπ. Ίσως το καλύτερο κριτήριο να είναι το ακαθάριστο κέρδος που συνδυάζει τη μεταβλητότητα τόσο της προσόδου όσο και του κόστους ιδιαίτερα του μεταβλητού. Η χρησιμοποίηση του στην πράξη παρουσιάζει πολλές δυσκολίες διότι από τη φύση του το ακαθάριστο κέρδος διαφέρει από παραγωγό σε παραγωγό και είναι ανάγκη να στηριχθεί σ'ένα ενιαίο ακαθάριστο κέρδος, γνωστό ως τυπικό ακαθάριστο κέρδος. Από την άλλη πλευρά ο ακριβής υπολογισμός του, προϋποθέτει την τήρηση γεωργικών λογαριασμών που δεν είναι διαθέσιμοι σε ευρεία κλίμακα. Έτσι η ακαθάριστη πρόσοδος χρησιμοποιείται διεθνώς σαν κριτήριο για την κατάταξη των εκμεταλλεύσεων σε τύπους. (Μαρτίκα και Βακιρτζή 2009)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΚΟΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΚΓΠ) ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

2.1: Η ΚΟΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΚΓΠ) ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

2.1.1: ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΚΓΠ) ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η κοινή γεωργική πολιτική δίνει στους γεωργούς της Ευρώπης τη δυνατότητα να ικανοποιήσουν τις ανάγκες 500 εκατομμυρίων Ευρωπαίων πολιτών. Κύριοι στόχοι της είναι να εξασφαλίσει δίκαιο βιοτικό επίπεδο στους γεωργούς και ασφαλή τρόφιμα που παρέχονται σε σταθερή βάση και σε προσιτές τιμές στους καταναλωτές.

Η ΚΓΠ έχει αλλάξει πολύ από τότε που ξεκίνησε, το 1962, και εξακολουθεί να εξελίσσεται μέχρι και σήμερα. Η μεταρρύθμιση του Ιουνίου 2013 έχει τρεις προτεραιότητες:

- διασφάλιση της βιώσιμης παραγωγής τροφίμων·
- διασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων·
- προώθηση της ισορροπημένης ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών σε όλη την ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζεται με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (κυρίως μέσω των πολλών συμβουλευτικών ομάδων) κατά την προετοιμασία των προτάσεών της. Όταν πρόκειται για νομοθετικές πράξεις, οι προτάσεις της Επιτροπής διαβιβάζονται για λήψη

απόφασης στο Συμβούλιο των υπουργών Γεωργίας των 27 κρατών μελών της Ένωσης και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Αρμόδια για την καθημερινή υλοποίηση της ΚΓΠ είναι τα κράτη μέλη. Το Ελεγκτικό Συνέδριο της ΕΕ διαδραματίζει επίσης καθοριστικό ρόλο στην εποπτεία των δαπανών.

Ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ δαπανάται με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

Η εισοδηματική στήριξη των γεωργών και η στήριξη για την τήρηση βιώσιμων γεωργικών πρακτικών: καταβολή άμεσων ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται αυστηρά πρότυπα ασφάλειας των τροφίμων, προστασίας του περιβάλλοντος, υγείας και καλής μεταχείρισης των ζώων. Οι πληρωμές αυτές χρηματοδοτούνται πλήρως από την ΕΕ και ισοδυναμούν με το 70 % περίπου του προϋπολογισμού της ΚΓΠ. Η μεταρρύθμιση του Ιουνίου 2013 προβλέπει ότι το 30% των άμεσων ενισχύσεων συνδέεται με την τήρηση, από τους ευρωπαϊούς γεωργούς, βιώσιμων γεωργικών πρακτικών, ευεργετικών για την ποιότητα του εδάφους, τη βιοποικιλότητα και το περιβάλλον γενικότερα, όπως, για παράδειγμα, η διαφοροποίηση των καλλιεργειών, η διατήρηση μόνιμων βοσκοτόπων και η διατήρηση των χώρων πρασίνου στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Τα μέτρα στήριξης της αγοράς: ενεργοποιούνται, για παράδειγμα, όταν κακές καιρικές συνθήκες αποσταθεροποιούν τις αγορές. Οι πληρωμές αυτές ισοδυναμούν με ποσοστό μικρότερο από το 10 % του προϋπολογισμού της ΚΓΠ.

Τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης: μέτρα που έχουν ως σκοπό να βοηθήσουν τους γεωργούς να εκσυγχρονίσουν τις εκμεταλλεύσεις τους και να καταστούν πιο ανταγωνιστικοί, προστατεύοντας παράλληλα το περιβάλλον, να συμβάλουν στη διαφοροποίηση των γεωργικών και μη γεωργικών δραστηριοτήτων και στη ζωτικότητα των αγροτικών κοινοτήτων. Οι πληρωμές αυτές χρηματοδοτούνται εν μέρει από τα κράτη μέλη, είναι συνήθως πολυετείς και ισοδυναμούν με το 20 % περίπου του προϋπολογισμού της ΚΓΠ.

Οι τρεις αυτοί τύποι ενισχύσεων είναι στενά συνδεδεμένοι και η διαχείρισή τους πρέπει να γίνεται με συνεκτικό τρόπο. Οι άμεσες ενισχύσεις, για παράδειγμα, διασφαλίζουν στους γεωργούς ένα σταθερό εισόδημα αλλά και τους επιβραβεύουν για το ότι παρέχουν περιβαλλοντικά οφέλη που εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον. Ομοίως, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης διευκολύνουν τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με παράλληλη προώθηση της διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων στις αγροτικές περιοχές.

Ο προϋπολογισμός αποφασίζεται κάθε χρόνο από το Συμβούλιο της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Για να διατηρηθούν οι μακροπρόθεσμες δαπάνες υπό έλεγχο, τα δύο αυτά όργανα αποφασίζουν με βάση πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Τα ποσά για την ΚΓΠ αποτελούν μέρος του τομέα 2 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (με τίτλο «Αειφόρος

Ανάπτυξη - Φυσικοί Πόροι») Σε αυτόν τον τομέα 2, το πολυετές πλαίσιο ορίζει ένα ανώτατο όριο για τον πρώτο πυλώνα της ΚΓΠ (άμεσες ενισχύσεις και μέτρα αγοράς). Επιπλέον, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης του δεύτερου πυλώνα της ΚΓΠ χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του συνολικού ποσού του τομέα 2. Το ισχύον δημοσιονομικό πλαίσιο καλύπτει την περίοδο 2007-2013 και το επόμενο θα καλύψει την περίοδο 2014-2020.

2.1.2: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Λόγω της εξέλιξης της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής και της χρήσης των «ιστορικών αναφορών», το ύψος των ενισχύσεων μπορεί να ποικίλλει σημαντικά από τη μία γεωργική εκμετάλλευση στην άλλη, από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, από τη μια περιοχή στην άλλη. Η μείωση της διαφοράς των επιπέδων στήριξης κατά τη διάρκεια της περιόδου 2014-2020 μεταξύ των κρατών μελών, μεταξύ των περιφερειών και μεταξύ των γεωργών είναι ένας από τους κύριους στόχους της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ που εγκρίθηκε το 2013. Στόχος είναι να καταστεί η ΚΓΠ πιο δίκαιη.

Όσον αφορά τις χώρες και τις περιφέρειες που ανήκαν στην ΕΕ πριν από το 2004, η σημερινή κατάσταση εξηγείται από το γεγονός ότι αρχικά το ύψος της ενίσχυσης που ελάμβαναν οι γεωργοί εξαρτιόταν από τη στήριξη που είχε λάβει η εκμετάλλευση κατά την περίοδο αναφοράς 2000-2002, την έκταση που καλλιεργούνταν και το μοντέλο ενισχύσεων που υιοθετούσε κάθε κράτος μέλος. Αποτέλεσμα ήταν ένας γεωργός να μπορεί να λάβει ενίσχυση ύψους 50 ευρώ ανά εκτάριο και ο γείτονάς του 1000 ευρώ ανά εκτάριο για έκταση με τα ίδια ακριβώς αγρονομικά χαρακτηριστικά.

Από τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ το 2003 και μετά, τα «παλαιά» κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να αναδιανείμουν τις άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς, καταβάλλοντας ενισχύσεις σε ατομική βάση, σε περιφερειακή βάση, ή με συνδυασμό και των δύο. Μπορούν να εφαρμόζουν το περιφερειακό ή το υβριδικό μοντέλο για να αποκαταστήσουν περιπτώσεις άδικης μεταχείρισης. Μεταξύ αυτών των 15 κρατών μελών, η Γερμανία είναι το μόνο κράτος που έχει παραιτηθεί πλήρως από ιστορικές αναφορές.

Όσον αφορά τα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην ΕΕ από το 2004 και μετά, οι εν λόγω άμεσες ενισχύσεις βασίζονται σε κατ'αποκοπή ποσό ανά εκτάριο για όλους τους γεωργούς των εν λόγω κρατών μελών.

Παρότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει από το 1999 επανειλημμένως προτείνει τη θέσπιση ανώτατου ορίου για τις άμεσες ενισχύσεις, ώστε η κατανομή τους να γίνει πιο δίκαιη, αρκετά κράτη μέλη απέρριψαν την πρόταση αυτή.

Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει επίσης να καταβληθούν προσπάθειες σύγκλισης για να μειωθούν οι αποκλίσεις μεταξύ των επιπέδων των άμεσων ενισχύσεων που απολαμβάνουν οι γεωργοί στα διάφορα κράτη μέλη. Σύμφωνα με τις αποφάσεις του Ιουνίου 2013, η κατανομή του προϋπολογισμού της ΚΓΠ θα διασφαλίζει ότι, ως το 2019, κανένα κράτος μέλος δεν θα λαμβάνει κάτω από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου. Εντός ενός επιμέρους κράτους μέλους ή περιφέρειας θα μειωθούν οι αποκλίσεις των επιπέδων ενίσχυσης μεταξύ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων: η στρεμματική ενίσχυση δεν θα μπορεί να είναι χαμηλότερη από το 60% του μέσου όρου των ενισχύσεων που θα χορηγηθούν ως το 2019 στην ίδια διοικητική ή γεωργική περιοχή. Τα κράτη μέλη θα μπορούν να χορηγούν μεγαλύτερες ενισχύσεις για τα «πρώτα στρέμματα» της εκμετάλλευσης ώστε να στηρίζουν περισσότερο τις μικρές και μεσαίες δομές. Για τα νέα κράτη μέλη, το Απλοποιημένο Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης (SAPS) μπορεί να παραταθεί μέχρι το 2020.

Οι άμεσες ενισχύσεις εξασφαλίζουν τη συνέχιση της γεωργίας σε όλη την ΕΕ, παρέχοντας ένα σταθερό εισόδημα στους γεωργούς. Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και τις προστατεύουν έναντι των διακυμάνσεων των τιμών. Οι άμεσες πληρωμές αντιπροσωπεύουν κατά μέσο όρο το 30% του γεωργικού εισοδήματος στην ΕΕ. Αλλά τα τελευταία χρόνια, σε περιόδους κρίσης, οι άμεσες ενισχύσεις αντιπροσώπευσαν περισσότερο από το 60% του γεωργικού εισοδήματος, όπως για παράδειγμα στη Σουηδία, την Ιρλανδία ή τη Δανία κατά τη διάρκεια της κρίσης του 2008/2009.

Οι άμεσες ενισχύσεις επιβραβεύουν επίσης τους γεωργούς για πτυχές της εργασίας τους που δεν συνδέονται με τις αγορές, αλλά συνιστούν, ωστόσο, δημόσια αγαθά ζωτικής σημασίας για όλους τους Ευρωπαίους. Η μεταρρύθμιση που εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2013 προβλέπει ότι το 30% των άμεσων ενισχύσεων που καταβάλλονται στους γεωργούς θα πρέπει να συνδέεται με την τήρηση αποτελεσματικών γεωργικών πρακτικών για την προστασία της βιοποικιλότητας, της ποιότητας του εδάφους και του περιβάλλοντος εν γένει. Σε αυτές περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, η διαφοροποίηση των καλλιεργειών, η διατήρηση των μόνιμων λειμώνων ή οικολογικές ζώνες στις εκμεταλλεύσεις.

Επιπλέον, όλες οι άμεσες ενισχύσεις καταβάλλονται μόνον υπό τον όρο ότι τηρούνται αυστηρά πρότυπα σε σχέση με το περιβάλλον, την ασφάλεια των τροφίμων, την υγεία των φυτών και των ζώων, την καλή μεταχείριση των ζώων και ότι γενικά διατηρείται η γη σε

καλή παραγωγική κατάσταση. Αυτό ονομάζεται «πολλαπλή συμμόρφωση». Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τους κανόνες αυτούς, οι πληρωμές μπορούν να ανασταλούν και ο γεωργός υπόκειται σε κυρώσεις. (European Commission MEMO 2013)

2.2: ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΚΓΠ) ΚΑΙ Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η ΚΓΠ δεν διασφαλίζει μόνον ότι η γεωργική παραγωγή συμβαδίζει με τη ζήτηση στις αγορές, αλλά παρέχει και μηχανισμούς («δίχτυα ασφαλείας») ώστε να μην καταστρέφονται ολόκληρες παρτίδες παραγωγής λόγω οικονομικών και υγειονομικών κρίσεων ή δυσχερών καιρικών συνθηκών. Οι μηχανισμοί αυτοί περιλαμβάνουν κρατικές παρεμβάσεις (εθνικοί φορείς παρέμβασης αποσύρουν την πλεονασματική παραγωγή από την αγορά) και ενισχύσεις για την ιδιωτική αποθεματοποίηση (με σκοπό τη σταθεροποίηση των αγορών).

Στο πλαίσιο των αποφάσεων του Ιουνίου 2013, τα εργαλεία αυτά έχουν εκσυγχρονιστεί. Οι κρίσεις είναι πιο συχνές και πιο σοβαρές από ό,τι στο παρελθόν, και ένα ειδικό αποθεματικό έχει συσταθεί για την αντιμετώπιση των κρίσεων που βαίνουν πέραν της κανονικής λειτουργίας των αγορών. Επίσης, έχει τεθεί σε λειτουργία ενισχυμένος μηχανισμός έκτακτης ανάγκης. Επιπλέον, παρέχεται στήριξη για τη δημιουργία ταμείων αλληλοβοήθειας και ασφαλιστικών μηχανισμών που θα βοηθούν τους γεωργούς να προλαμβάνουν και να αντιμετωπίζουν καλύτερα τις κρίσεις.

Τέλος, νέοι μηχανισμοί έχουν τεθεί σε εφαρμογή για να ενθαρρύνουν τους γεωργούς να οργανωθούν σε επαγγελματικές και διεπαγγελματικές οργανώσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί επίσης τις σχέσεις στην τροφική αλυσίδα και σκοπεύει να παροτρύνει τους διάφορους εμπλεκόμενους να βελτιώσουν τη διαφάνεια των τιμών και των εμπορικών πρακτικών.

Στο πλαίσιο της ΚΓΠ, η αγροτική ανάπτυξη επιδιώκει να διατηρήσει την ύπαιθρο ζωντανή στηρίζοντας προγράμματα επενδύσεων, εκσυγχρονισμού και στήριξης των δραστηριοτήτων – τόσο των γεωργικών όσο και των μη γεωργικών – στις αγροτικές περιοχές. Τα κράτη μέλη της ΕΕ επιλέγουν τα μέτρα που ταιριάζουν στις συγκεκριμένες ανάγκες τους και διαχειρίζονται τα ίδια τα προγράμματα αυτά. Η ΕΕ καταβάλλει μέρος του κόστους («συγχρηματοδότηση»). Ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ για την περίοδο 2014-2020 και για τα 28 κράτη μέλη ανέρχεται σε 95 δισ. ευρώ (σημερινές τιμές).

Τα απαιτούμενα κονδύλια προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).

Από το 2014, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) εντάσσεται στο νέο κοινό στρατηγικό πλαίσιο με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), έτσι ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι (μια βιώσιμη και έξυπνη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς) της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Τα κονδύλια που διατίθενται για την αγροτική ανάπτυξη μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο για γεωργικές όσο και για μη γεωργικές δραστηριότητες, στο πλαίσιο των ακόλουθων έξι προτεραιοτήτων:

- στήριξη της μεταφοράς γνώσεων και καινοτομίας,
- τόνωση της ανταγωνιστικότητας,
- προώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων και της διαχείρισης της επικινδυνότητας,
- αποκατάσταση, προστασία και ανάπτυξη των οικοσυστημάτων,
- ενθάρρυνση της αποδοτικότητας των πόρων και της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα,
- προαγωγή της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές.

Τα κράτη μέλη ή οι περιφέρειες θα έχουν τη δυνατότητα να καταρτίζουν επιμέρους προγράμματα με υψηλότερα ποσοστά ενίσχυσης για την κάλυψη, π.χ. των αναγκών ορισμένων κλάδων που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες καταστάσεις, των νέων γεωργών, των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων, των ορεινών περιοχών και των βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού. (European Commission MEMO 2013)

Όσον αφορά την Ελλάδα, η αγροτική πολιτική της διαμορφώνεται μέσα στα πλαίσια της ΚΑΠ, όπως ισχύει και για τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. Η σημασία της κοινής αυτής αγροτικής πολιτικής είναι πολύ μεγάλη για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ελληνικής υπαίθρου, αν αναλογιστεί κανείς ότι στη χώρα μας ο πρωτογενής τομέας κατέχει κυρίαρχη θέση στην οικονομία συγκριτικά με την υπόλοιπη Ευρώπη, καθώς συμβάλλει κατά 7% στο Α.Ε.Π. (ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην Ε.Ε. των 15 ήταν 2%) και απασχολεί το 16% του συνολικού ενεργού πληθυσμού (5% στην Ε.Ε. των 15). (Ε.Ο.Ε- ΕΚΠΠΑ, 2001)

2.3: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΚΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2007-2013

2.3.1: ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013

Η πολιτική της αγροτικής ανάπτυξης και οι προβλεπόμενες παρεμβάσεις μέσω του Προγράμματος για την περίοδο 2007 – 2013 έχουν ως βασικό στόχο τους τη βελτίωση της απασχόλησης, του εισοδήματος, του περιβάλλοντος και των συνθηκών διαβίωσης στην ύπαιθρο. Παράλληλα, η στρατηγική για την Αγροτική Ανάπτυξη βρίσκεται σε αντιστοιχία με την Κοινή Αγροτική Πολιτική και τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές. Ειδικότερα, οι γενικοί στρατηγικοί στόχοι του Προγράμματος, οι οποίοι τελικώς ταυτίζονται και με τους άξονες του Προγράμματος είναι οι παρακάτω:

Γενικός Στρατηγικός Στόχος 1: Διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα.

Με το στόχο αυτό επιδιώκεται η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων της ελληνικής γεωργικής παραγωγής, έτσι ώστε αυτή να αντεπεξέλθει στις πιέσεις που θα προέλθουν από την πιθανή διεύρυνση της εισαγωγικής διείσδυσης αφ' ενός, και αφετέρου να διευρύνει τις εξαγωγικές της επιδόσεις. Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις αποσκοπούν στη βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών και στην προσφορά στην κατανάλωση νέων και σαφώς βελτιωμένων ποιοτικά προϊόντων.

Γενικός Στρατηγικός Στόχος 2: Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων.

Με το στόχο αυτό επιδιώκεται η προστασία και η ανάδειξη των προστατευόμενων περιοχών, η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η ορθολογική χρήση της γεωργικής γης και των δασών, η ανάπτυξη των γεωργικών και δασοκομικών συστημάτων σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας και παραδοσιακών τοπίων, η προστασία και ορθολογική χρήση των υδάτων και ο περιορισμός των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών.

Γενικός Στρατηγικός Στόχος 3: Βελτίωση της ποιότητας ζωής και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας.

Με το στόχο αυτό επιδιώκεται η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και προϋποθέσεων οικονομικής ανάπτυξης, η προώθηση της επιχειρηματικότητας και η εξασφάλιση της διαρκούς ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών, η διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς. Πιο συγκεκριμένα, επιδιώκεται η αναβίωση φθίνουσων περιοχών

των οποίων η τοπική οικονομία εξαρτάται άμεσα από τον πρωτογενή τομέα και η παροχή προοπτικών ανάπτυξης και εξέλιξης.

Γενικός Στρατηγικός Στόχος 4: Δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης LEADER.

Με το στόχο αυτό επιδιώκεται η προώθηση όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων στις οποίες στηρίζεται το τοπικό παραγωγικό σύστημα, η ισόρροπη ανάπτυξη του αγροτικού χώρου και η τοπική ανάπτυξη σε πλαίσια οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ισορροπίας.(Δ.Αργυρόπουλος 2007)

2.3.2:ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της δασοκομίας στην Ελλάδα και τις υπάρχουσες αδυναμίες αυτών και έχοντας ταυτόχρονα υπόψη της Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές, διαμορφώνεται η προτεινόμενη Στρατηγική Αγροτικής Ανάπτυξης. Το υπό μελέτη Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης αποτελείται από τέσσερις βασικούς Άξονες, οι στόχοι των οποίων πραγματοποιούνται μέσω της υλοποίησης επιμέρους μέτρων και δράσεων. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι Άξονες αυτοί και τα μέτρα που προτείνονται για τον κάθε ένα, ενώ δίνεται μία σύντομη περιγραφή των μέτρων αυτών.

Πίνακας 2.1 Άξονας 1 και μέτρα του Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

ΑΞΟΝΑΣ 1: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑΣ		
Κωδικός	Τίτλος Μέτρου	Σύντομη περιγραφή μέτρου και στόχων του
1.1 ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ		
111	Δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και ενημέρωσης	Το μέτρο αφορά την υλοποίηση Δράσεων Επαγγελματικής Κατάρτισης και Ενημέρωσης-Πληροφόρησης, σε κάτοχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων, μέλη ομάδων-παραγωγών και άτομα που εμπλέκονται στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας.
112	Εγκατάσταση νέων γεωργών	Το μέτρο αφορά την παροχή ειδικών ευεργετημάτων

		στους Νέους Γεωργούς προκειμένου να διευκολύνει και την αρχική τους εγκατάσταση και τη διαρθρωτική προσαρμογή των εκμεταλλεύσεών τους, μετά την αρχική τους εγκατάσταση.
113	Πρόωρη συνταξιοδότηση	Το μέτρο αποσκοπεί στην ενθάρρυνση των ηλικιωμένων γεωργών να αποχωρήσουν από την ενεργό επαγγελματική δραστηριότητα με στόχο τη βελτίωση των εκμεταλλεύσεών τους,
114	Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών σε γεωργία και δασοκομία	Το μέτρο αποσκοπεί στη στήριξη των γεωργών και δασοκαλλιεργητών να κάνουν χρήση υπηρεσιών παροχής συμβουλών.
115	Σύσταση υπηρεσιών διαχείρισης, γεωργών αντικατάστασης και παροχής συμβουλών	Στόχος του μέτρου είναι η δημιουργία και εγκαθίδρυση συστήματος παροχής συμβουλών στον δασοκομικό τομέα καθώς και η βελτίωση του υπάρχοντος.
1.2 ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ		
121	Εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Στόχος του εν λόγω μέτρου είναι ο εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και η βελτίωση της συνολικής επίδοσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω καλύτερης χρήσης των συντελεστών παραγωγής συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής νέων τεχνολογιών-καινοτομιών, με στόχο τη στροφή προς την ποιότητα, τα βιολογικά προϊόντα και τη διαφοροποίηση εντός ή / και εκτός της εκμετάλλευσης, μεταξύ των άλλων και σε τομείς όπως τα μη εδώδιμα (non - food) και ενεργειακά φυτά και βελτιώνοντας το καθεστώς των γεωργικών εκμεταλλεύσεων όσον αφορά το περιβάλλον, την εργασιακή ασφάλεια, την υγιεινή και την καλή διαβίωση των ζώων.
122	Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών	Στόχος του μέτρου είναι να στηρίξει τους ιδιοκτήτες δασών και δασικών εκτάσεων για να εφαρμόσουν μία πολύ-λειτουργική δασική πολιτική η οποία επικεντρώνεται μεν στην βελτίωση των οικονομικών δεικτών και της ανταγωνιστικότητας αλλά συγχρόνως διατηρεί την βιοποικιλότητα και ακολουθεί τις δεσμεύσεις της αειφορικής διαχείρισης.
123	Αύξηση της αξίας των	Στόχος του μέτρου είναι η βελτίωση και η επίτευξη

	γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων	υψηλών επιπέδων ποιότητας στη μεταποίηση και εμπορία των πρωτογενών γεωργικών προϊόντων, η αξιοποίηση της πρωτογενούς παραγωγής των βιολογικών προϊόντων, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των δασικών προϊόντων, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομίας και η διεύρυνση νέων ευκαιριών εμπορίας για δασικά προϊόντα.
124	Συνεργασία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, επεξεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα της γεωργίας και των τροφίμων και στο δασοκομικό τομέα	Στόχος του μέτρου είναι η αξιοποίηση των ευκαιριών της αγοράς μέσα από την επίτευξη καινοτομιών, νέων προϊόντων, νέων διαδικασιών, νέων τεχνολογιών τόσο στον γεωργικό και διατροφικό τομέα όσο και στον δασοκομικό τομέα, όπως η στήριξη των παραγωγών, κατόπιν εφαρμογής νέων συστημάτων ποιότητας σε όλη την παραγωγική διαδικασία προκειμένου να καταλήξουν στη σήμανση του τελικού προϊόντος. Η ενίσχυση συνεργασιών για την επίτευξη καινοτομιών, νέων προϊόντων, νέων διαδικασιών, νέων τεχνολογιών.
125	Υποδομή σχετική με την ανάπτυξη και την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας	Στόχος του Μέτρου είναι η στήριξη που στοχεύει στην ανταγωνιστικότητα της γεωργίας και της δασοκομίας και αφορά δράσεις που αποσκοπούν στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη του φυσικού δυναμικού και στην προαγωγή της καινοτομίας, μέσω συνεργασίας για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, επεξεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα της γεωργίας και των τροφίμων και στον τομέα της δασοκομίας.
126	Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και εισαγωγής των κατάλληλων δράσεων πρόληψης	Το Μέτρο αποσκοπεί στην επαναφορά της εκμετάλλευσης στην προ της ζημίας κατάσταση, χωρίς σοβαρές, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο εισόδημα του γεωργού ή κτηνοτρόφου, καθώς και στην πρόληψη τέτοιων ζημιών, συμβάλλοντας έμμεσα στην ανταγωνιστικότητα της γεωργίας
1.3 ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ		

131	Εκπλήρωση των προτύπων με βάση την κοινοτική νομοθεσία	Η προσαρμογή των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στα κοινοτικά πρότυπα που άπτονται των τομέων του περιβάλλοντος της Δημόσιας υγείας, της υγείας των ζώων και των φυτών, της καλής διαβίωσης των ζώων και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας αποτελεί Κανονιστική υποχρέωση και θα πρέπει να τηρείται από όλους τους γεωργούς.
132	Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα των τροφίμων	Το μέτρο αποσκοπεί στη στήριξη μεθόδων παραγωγής που αποβλέπουν στη βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων.
133	Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης	Το μέτρο αποσκοπεί στην παροχή στήριξης σε ομάδες παραγωγών παραγωγής προϊόντων ποιότητας με στόχους την ενημέρωση των καταναλωτών και την προώθηση των προϊόντων αυτών. και συμμετοχή σε εμποροπανηγύρεις

Πίνακας 2.2 Άξονας 2 και μέτρα του Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

ΑΞΟΝΑΣ 2: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ		
2.1 ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΣΤΟΧΕΥΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΗΣ		
211	Ενισχύσεις για φυσικά μειονεκτήματα σε ορεινές περιοχές	Το μέτρο, μέσω της αντιστάθμισης των απωλειών εισοδήματος και πρόσθετου κόστους, απόρροια των φυσικών μειονεκτημάτων, αποσκοπεί να ενθαρρύνει την συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας στις ορεινές περιοχές.
212	Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών	Το μέτρο, μέσω της αντιστάθμισης των απωλειών εισοδήματος και πρόσθετου κόστους, απόρροια των φυσικών μειονεκτημάτων, αποσκοπεί να ενθαρρύνει την συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας στις μειονεκτικές περιοχές
213	Ενισχύσεις Natura 2000 και ενισχύσεις που συνδέονται με την οδηγία 2000/60/ΕΚ	
214	Γεωργοπεριβαλλοντικές	Στόχος των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων είναι η

	ενισχύσεις	στήριξη μεθόδων γεωργικής παραγωγής που αποσκοπούν στην προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών του πόρων, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στη διατήρηση του γεωργικού τοπίου και των χαρακτηριστικών του.
215	Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων	Στόχος του μέτρου η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων.
216	Υποστήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις	Οι παρεμβάσεις που προβλέπονται στο παρόν μέτρο αποσκοπούν στη στήριξη των γεωργών να πραγματοποιήσουν μη παραγωγικές επενδύσεις με στόχο τη μεγιστοποίηση του περιβαλλοντικού αποτελέσματος.
2.2 ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΣΤΟΧΕΥΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΔΑΣΙΚΗΣ ΓΗΣ		
221	Πρώτη δάσωση γεωργικής γης	Το μέτρο αποσκοπεί στην επέκταση και βελτίωση των Δασικών πόρων, μέσω της στήριξης της πρώτης Δάσωσης γεωργικών γαιών, με στόχο την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος.
222	Πρώτη εγκατάσταση γεωργοδασοκομικών συστημάτων σε γεωργική γη	Στόχος του μέτρου αποτελεί η υποστήριξη της εγκατάστασης των αγροδασοκομικών συστημάτων με υψηλή οικολογική και αξία με το συνδυασμό συστημάτων εκτατικής γεωργίας και δασοκομίας, που έχουν ως στόχο την παραγωγή υψηλής ποιότητας ξύλου.
223	Πρώτη δάσωση μη γεωργικής γης	Το μέτρο αποσκοπεί στη στήριξη της δάσωσης μη γεωργικών γαιών.
224	Ενισχύσεις Natura 2000	Στόχος η διαφύλαξη, συντήρηση και αποκατάσταση μιας επαρκούς ποικιλίας και επιφανείας βιοτόπων και οικοτόπων για όλα τα είδη της άγριας πτηνοπανίδας και η διατήρηση των κατάλληλων συνθηκών φωλεοποίησης και αναπαραγωγής.
225	Δασοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις	Στόχος η αύξηση της βιοποικιλότητας, η διαφύλαξη των υψηλής αξίας ιδιωτικών δασικών οικοσυστημάτων και η ενίσχυση της προστατευτικής αξίας των ιδιωτικών δασών .
226	Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης	Στόχος του μέτρου η βελτίωση των συνθηκών πρόληψης για την αντιπυρική προστασία των δασών και η εισαγωγή των κατάλληλων και απαραίτητων δράσεων πρόληψης για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου.
227	Υποστήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις	Στόχος η δημιουργία χώρων διημέρευσης και υπαίθριας αναψυχής στα δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις και στα «περιαστικά» δάση

Πίνακας 2.3 Άξονας 3 και μέτρα του Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

3.1 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ		
ΑΞΟΝΑΣ 3: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ		
311	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	Στόχος του μέτρου είναι η παροχή δυνατοτήτων δημιουργίας πολλαπλών δραστηριοτήτων και απόκτησης εναλλακτικών εισοδημάτων για τη μείωση της υποαπασχόλησης στον γεωργικό τομέα, τη δημιουργία ίσων ευκαιριών, τη βελτίωση εισοδημάτων και τη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στην ύπαιθρο.
312	Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξη επιχειρήσεων	Στόχος του μέτρου είναι η προώθηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας με την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε διάφορους τομείς της τοπικής οικονομίας, η δημιουργία δυνατοτήτων απασχόλησης εκτός του πρωτογενή τομέα, προκειμένου να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για τη συγκράτηση ή / και

		αύξηση του πληθυσμού στην υπαίθρο, με παράλληλη ενδυνάμωση των πολλαπλασιαστικών επιδράσεων στην τοπική οικονομία.
313	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	Στόχοι είναι, η βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος, η ενίσχυση της απασχόλησης, η αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης, η συμβολή στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, η προβολή-προώθηση, καθώς και η προστασία, διατήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και παράδοσης της υπαίθρου, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των περιοχών.
3.2 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ		
321	Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	Στόχοι είναι η προστασία και αξιοποίηση των φυσικών πόρων της υπαίθρου για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης του τοπικού και αγροτικού πληθυσμού, η παροχή και βελτίωση υπηρεσιών προς τον αγροτικό και τοπικό πληθυσμό.
322	Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χώρων	Στόχος είναι η προστασία και ανάδειξη του παραδοσιακού και τοπικού οικιστικού περιβάλλοντος του

		αγροτικού χώρου, καθώς και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
323	Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς	Στόχος είναι η προστασία και ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους, καθώς και των παραδοσιακών στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς της υπαίθρου.
3.4 ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ, ΕΜΨΥΧΩΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ		
341	Απόκτηση δεξιοτήτων, εμπύχωση και εφαρμογή	Στόχος είναι η αναβάθμιση της παρεχόμενης υποστήριξης στους κατοίκους των αγροτικών περιοχών, και ιδιαίτερα σε αυτούς των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, για την ορθή υλοποίηση των επιμέρους έργων των περιοχών αυτών, και η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών για την υλοποίηση προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης στο πλαίσιο των τοπικών εταιρικών σχέσεων.

Πίνακας 2.4 Άξονας 4 και μέτρα του Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

ΑΞΟΝΑΣ 4: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ LEADER		
4.1 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ		
411	Ανταγωνιστικότητα	Θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων.
412	Περιβάλλον/ διαχείριση γης	
413	Ποιότητα ζωής	Θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις που προβλέπονται στα Μέτρα 311, 312, 313, 321, 322, 323 του Άξονα 3.

4.2 ΔΙΑΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ		
42	Εφαρμογή προγραμμάτων διατοπικής και διεθνικής συνεργασίας	Με την εφαρμογή σχεδίων συνεργασίας επιδιώκεται η συγκέντρωση τεχνογνωσίας και η ανταλλαγή εμπειριών για την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων (ανθρώπινοι, φυσικοί, οικονομικοί κλπ), καθώς και η αύξηση της προστιθέμενης αξίας για την περιοχή.
4.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΜΨΥΧΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ		
43	Λειτουργία της ομάδας τοπικής δράσης, απόκτηση δεξιοτήτων και εμπύχωση της περιοχής	Στόχος είναι η στήριξη των Φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής (των Ομάδων Τοπικής Δράσης). Ενδεικτικά, περιλαμβάνονται δαπάνες για τη στελέχωση, τις μετακινήσεις, τα λειτουργικά έξοδα, τον εξοπλισμό και τη μηχανοργάνωση της Ομάδας.

(Δ.Αργυρόπουλος 2007)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:ΜΕΤΡΟ 121 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΠΑΑ 2007-2013

3.1: ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 121

Στόχος του μέτρου είναι η βελτίωση της συνολικής επίδοσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων κυρίως μέσω της στήριξης επενδύσεων:

- α) για τη μετεγκατάσταση κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων σε περιπτώσεις που η αναγκαιότητα μετεγκατάστασης προκύπτει για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας,
- β) για την υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων,
- γ) για την προστασία της δημόσιας υγείας,
- δ) για την προστασία του εδάφους, τη βελτίωση της ικανότητας αποδοτικότερης χρήσης των υδάτων και της άμβλυνσης των κλιματικών αλλαγών,
- ε) για την υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων, τη μείωση των εκπομπών μεθανίου, διοξειδίου του άνθρακα και οξειδίου του αζώτου,
- στ) για την ασφάλεια στον χώρο της εργασίας,
- ζ) για την υιοθέτηση καινοτομιών και τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών [ΤΠΕ],
- η) για τη βελτίωση και την παρακολούθηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων,
- θ) για τη βελτίωση της εφαρμογής και παρακολούθησης της πολλαπλής συμμόρφωσης
- ι) για τη βελτίωση της διαχειριστικής και επιχειρησιακής ικανότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης,
- ια) για τη βελτίωση της παραγωγής της εκμετάλλευσης μέσω της επέκτασης ή της αντικατάστασης υφιστάμενων κλάδων ή της εισαγωγής νέων κλάδων παραγωγής που τα προϊόντα τους δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης.(Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

3.2: ΠΕΛΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το καθεστώς ενίσχυσης εφαρμόζεται σε όλη της Ελληνική Επικράτεια, παρέχοντας στήριξη σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις για επενδύσεις στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων με στόχο την βελτίωση της συνολικής επίδοσής τους:

A) Ενθάρρυνση των επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (κατεύθυνσης ζωικής και φυτικής παραγωγής). Μέρος των δράσεων που αφορούν στην εξοικονόμηση υδάτων και στη χρήση των ΑΠΕ αφορά στις Νέες Προκλήσεις και για την εφαρμογή της θα διατεθούν πιστώσεις ύψους περίπου 100εκ €

B) Ενθάρρυνση των επενδύσεων μικρού κόστους στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Μικρά Σχέδια Βελτίωσης με ειδική στήριξη για την προμήθεια εξοπλισμού αλμекτηρίων, παγολεκανών κ.λ.π στον τομέα της αιγοπροβατοτροφείας. γ) Ολοκλήρωση και πληρωμή ανειλημμένων υποχρεώσεων της 3^{ης} Προγραμματικής Περιόδου. (Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

3.3: ΕΙΔΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΥΛΙΚΕΣ ΑΥΛΕΣ)

Οι επενδυτικές δαπάνες που δύναται να ενισχυθούν περιλαμβάνουν:

i) Κατασκευή (κτίρια, ειδικές εγκαταστάσεις και εκσυγχρονισμός των παγίων της εκμετάλλευσης

ii) Αγορά ή χρονομίσθωση νέου μηχανικού και μηχανολογικού εξοπλισμού και υποδομών

iii) Εξοπλισμός πληροφορικής και επικοινωνιών με στόχο την αυτοματοποίηση της παραγωγής, την παρακολούθηση καλλιεργητικών παραμέτρων και των εισροών

iv) Εξοπλισμός πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών για την προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου

v) Εξοπλισμός για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της εκμετάλλευσης.

vi) Γενικά κόστη συνδεδεμένα με τις προαναφερόμενες δαπάνες, όπως αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, μελέτες σκοπιμότητας καθώς επίσης και δαπάνες απόκτησης δικαιωμάτων πατεντών και αδειών.

vii) Εγγυείς βελτιώσεις και συγκεκριμένα συστήματα τα οποία μειώνουν τις απώλειες νερού.

Οι επενδυτικές δαπάνες που δεν δύναται να ενισχυθούν είναι:

i) Η αγορά ζωικού κεφαλαίου

ii) Η αγορά γής

iii) Η αγορά εγκατάστασης ετησίων φυτειών

v) Η αγορά δικαιωμάτων παραγωγής

vi) Η απλή αντικατάσταση παγίων

vii) Πάγια που έχουν ενισχυθεί κατά το παρελθόν

viii) Αναλώσιμα και πάγια με απόσβεση μικρότερη της διάρκειας υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου

ix) Φόρος προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α)

x) Λοιπές δαπάνες όπως αυτές καθορίζονται με σχετική Υπουργική Απόφαση

Οι επενδύσεις συμμορφώνονται με όλα τα κοινοτικά πρότυπα που σχετίζονται με αυτές. (ΥΠΑΑΤ 2007)

3.4: ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

α) είναι γεωργοί, νόμιμοι κάτοχοι και αρχηγοί γεωργικής εκμετάλλευσης, που κατά περίπτωση προσώπου και γεωργικής εκμετάλλευσης πληρούν τα κριτήρια επιλογής όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 5,

β) υποβάλλουν, στο χρόνο και στον τόπο που ορίζονται στα άρθρα 18 και 19 αντίστοιχα, αίτηση ενίσχυσης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις, περιορισμούς και όρους του άρθρου 17, που πληροί τις προδιαγραφές του άρθρου 16 και εντάσσονται στο παρών καθεστώς σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 15,

γ) αποδέχονται τις προϋποθέσεις, περιορισμούς και όρους της πράξης ένταξης (ατομική απόφασης έγκρισης πράξης) στο καθεστώς ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης για κατάρτιση σύμφωνα με τις προϋποθέσεις, περιορισμούς και όρους του άρθρου 27 της παρούσας

δ) υλοποιούν επενδύσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 7, στο πλαίσιο του εγκεκριμένου επενδυτικού Σχεδίου Βελτίωσης της γεωργικής τους εκμετάλλευσης,

ε) υποβάλλουν αίτηση πληρωμής προκειμένου να πιστοποιηθεί η ορθή εκτέλεση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του επενδυτικού Σχεδίου Βελτίωσης της γεωργικής τους εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στην Κ.Υ.Α., Μέρος 3ο «Παρακολούθηση Πράξεων – Καταβολή της αντιστοιχούσας δημόσιας οικονομικής ενίσχυσης», και

στ) αναλαμβάνουν τις υποχρεώσεις του άρθρου 31 της κοινής υπουργικής απόφασης (Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

3.5:ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Στο πλαίσιο της παρούσας παρέχεται στήριξη στους ακόλουθους συνδυασμούς προσώπων και γεωργικών εκμεταλλεύσεων:

α) Γεωργική εκμετάλλευση που ανήκει σε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιδιότητα του γεωργού, και η οποία για να αποτελέσει αντικείμενο συγχρηματοδότησης πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις επιλογής.

β) Συστεγαζόμενη γεωργική εκμετάλλευση που ανήκει σε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιδιότητα του γεωργού, και η οποία για να αποτελέσει αντικείμενο συγχρηματοδότησης πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις επιλογής που ορίζονται

γ) Γεωργική εκμετάλλευση που ανήκει σε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιδιότητα του νέου γεωργού, και η οποία για να αποτελέσει αντικείμενο συγχρηματοδότησης πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις επιλογής.

δ) Συστεγαζόμενη γεωργική εκμετάλλευση. που ανήκει σε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιδιότητα του νέου γεωργού, και η οποία για να αποτελέσει αντικείμενο συγχρηματοδότησης πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις επιλογής

ε) Γεωργική εκμετάλλευση που ανήκει σε νομικό πρόσωπο και η οποία για να αποτελέσει αντικείμενο συγχρηματοδότησης πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις επιλογής.

στ) Γεωργική εκμετάλλευση συνεργασίας, που ανήκει σε νομικό πρόσωπο που συστάθηκε πρόσφατα και η οποία για να αποτελέσει αντικείμενο συγχρηματοδότησης πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις επιλογής.

ζ) Γεωργική εκμετάλλευση συνεργασίας, που ανήκει σε υπό σύσταση νομικό πρόσωπο, και η οποία για να αποτελέσει αντικείμενο συγχρηματοδότησης πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις επιλογής. (Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

3.5.1:ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ ΣΕ ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΓΕΩΡΓΟΥ

Γεωργική εκμετάλλευση που ανήκει σε φυσικό πρόσωπο γεωργό για να αποτελέσει αντικείμενο ενίσχυσης στο πλαίσιο του καθεστώτος, την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης, πρέπει να πληροί αθροιστικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας:

1) Αξιοποιείται κατ' ελάχιστον το έτος απογραφής και το τρέχον ημερολογιακό έτος της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος,

2) Έχει το έτος απογραφής ή την τελευταία τριετία μέσο όρο ελάχιστης έντασης εργασίας:

– 0,50 MAE εφόσον χωροθετείται στο ηπειρωτικό τμήμα της Επικράτειας, ή

– 0,25 MAE εφόσον αξιοποιεί αποκλειστικά αροτραίες καλλιέργειες (π.χ. σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά κλπ), ή

– 0,25 MAE εφόσον χωροθετείται στο νησιωτικό τμήμα της Επικράτειας, μη συμπεριλαμβανομένων των νήσων Εύβοιας και Κρήτης,

3) Τεκμηριώνεται με το υποβαλλόμενο επενδυτικό Σχέδιο Βελτίωσης ότι κατά την διάρκεια των μακροχρονίων υποχρεώσεων θα έχει, τουλάχιστον ως μέσο όρο τριετίας, ένταση εργασίας:

– 1 MAE εφόσον χωροθετείται στο ηπειρωτικό τμήμα της Επικράτειας, ή

– 0,50 MAE εφόσον αξιοποιεί αποκλειστικά αροτραίες καλλιέργειες (π.χ. σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά κλπ), ή

– 0,50 MAE εφόσον χωροθετείται στο νησιωτικό τμήμα της Επικράτειας, μη συμπεριλαμβανομένων των νήσων Εύβοιας και Κρήτης,

Πληροί τα κοινοτικά πρότυπα που εφαρμόζονται στις υφιστάμενες πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται για την αξιοποίησή της, και

5) Κατέχεται νόμιμα από φυσικό πρόσωπο που:

α) είναι ενήλικο άτομο που δεν έχει συμπληρώσει το 60ο έτος της ηλικίας του,

β) έχει την ιδιότητα του γεωργού,

γ) είναι αρχηγός της γεωργικής εκμετάλλευσης,

δ) διαθέτει την απαιτούμενη ιδιωτική συμμετοχή για την υλοποίηση του επενδυτικού Σχεδίου Βελτίωσης,

ε) αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις του άρθρου 31 της κοινής υπουργικής απόφασης,

στ) δεν διώκεται για καλλιέργεια, κατοχή, εμπορία και διάθεση ναρκωτικών ουσιών, ζωοκλοπή, καταστροφή του περιβάλλοντος και απάτη εις βάρος του δημοσίου ή έχει καταδικαστεί για τα αδικήματα αυτά και μέχρι παρέλευσης τριετίας από την έκτιση της ποινής του,

- ζ) δεν του έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις ή δεν έχει παρέλθει τριετία από την επιβολή διοικητικών κυρώσεων για την παραβίαση κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας σχετικές με την υλοποίηση Μέτρων Αγροτικής Ανάπτυξης και του Καν. (ΕΚ) 1782/2003 για την «Θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστάτα στήριξης στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής» όπως ισχύει κάθε φορά, και
- η) δεν είναι άμεσα συνταξιοδοτούμενος από οποιοδήποτε ασφαλιστικό ταμείο του εσωτερικού ή του εξωτερικού. (Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

3.5.2: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ ΣΕ ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥ

Αξιοποιείται κατ' ελάχιστον το έτος απογραφής και το τρέχον ημερολογιακό έτος της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος,

2) Τεκμηριώνεται με το υποβαλλόμενο επενδυτικό Σχέδιο Βελτίωσης ότι κατά την διάρκεια των μακροχρονίων υποχρεώσεων θα έχει, τουλάχιστον ως μέσο όρο τριετίας, ένταση εργασίας:

- 1 ΜΑΕ εφόσον χωροθετείται στο ηπειρωτικό τμήμα της Επικράτειας, ή
- 0,50 ΜΑΕ εφόσον αξιοποιεί αποκλειστικά αροτραίες καλλιέργειες (π.χ. σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά κλπ), ή
- 0,50 ΜΑΕ εφόσον χωροθετείται στο νησιωτικό τμήμα της Επικράτειας, μη συμπεριλαμβανομένων των νήσων Εύβοιας και Κρήτης,

3) Κατέχεται νόμιμα από φυσικό πρόσωπο που:

- α) έχει την ιδιότητα του γεωργού,
- β) είναι αρχηγός της γεωργικής εκμετάλλευσης,
- γ) διαθέτει την απαιτούμενη ιδιωτική συμμετοχή για την υλοποίηση του επενδυτικού Σχεδίου Βελτίωσης. (Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

3.5.3: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Κατέχεται νόμιμα από νομικό πρόσωπο που:

- α) έχει συσταθεί σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο και εμφανίζεται με την νομική μορφή ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ & ΑΕ,
- β) έχει, από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης, διάρκεια κατ' ελάχιστον 10 έτη και σε κάθε περίπτωση τέτοια που να καλύπτει την περίοδο των μακροχρονίων υποχρεώσεων,
- γ) η πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου ανήκει σε φυσικά πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα του γεωργού ή του Νέου γεωργού,
- δ) αποδέχεται την υποβολή επενδυτικής πρότασης στα πλαίσια του καθεστώτος ενίσχυσης,
- ε) είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερο,
- στ) δεν τελεί υπό πτώχευση, λύση, αναγκαστική διαχείριση, εκκαθάριση κλπ,
- ζ) έχει ως κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας από την οποία αντλεί τουλάχιστον το 50% των συνολικών εισοδημάτων του υπολογιζόμενα ως μέσος όρος 3ετίας ή των διαθέσιμων στοιχείων εφόσον δεν έχει λειτουργήσει για τρεις πλήρεις διαχειριστικές περιόδους ,
- η) έχει κλείσει τουλάχιστον μια πλήρη 12μηνη διαχειριστική περίοδο,
- θ) διαθέτει την απαιτούμενη ιδιωτική συμμετοχή για την υλοποίηση του επενδυτικού Σχεδίου Βελτίωσης,
- ι) αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις του άρθρου 31 της κοινής υπουργικής απόφασης, και
 - ια) δεν του έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις ή δεν έχει παρέλθει τριετία από την επιβολή διοικητικών κυρώσεων για την παραβίαση κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας σχετικές με την υλοποίηση Μέτρων Αγροτικής Ανάπτυξης και του Καν. (ΕΚ) 1782/2003. (Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

3.5.4: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ενισχύονται οι δαπάνες οι οποίες πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Προβλέπονται σε επιλέξιμο επενδυτικό Σχέδιο Βελτίωσης μέσω του οποίου βελτιώνονται οι συνολικές επιδόσεις της εκμετάλλευσης,
- β) Τεκμηριώνεται η σκοπιμότητά τους,
- γ) Αφορούν αποκλειστικά την προς ενίσχυση εκμετάλλευση και ως εκ τούτου:
 - ι) προσαρμόζονται λειτουργικά στις συνθήκες και στις δραστηριότητες της εκμετάλλευσης, και

ii) έχουν δυναμικότητα, μέγεθος, ποσότητα ανάλογες της παραγωγικής ικανότητας της εκμετάλλευσης,

δ) Συμμορφώνονται με τα κοινοτικά πρότυπα που εφαρμόζονται σε αυτές,

ε) Συμμορφώνονται με την εθνική νομοθεσία και τις εθνικές προδιαγραφές που εφαρμόζονται σε αυτές,

στ) Έχουν ρεαλιστικό κόστος υλοποίησης, και

ζ) Υλοποιούνται μετά την ημερομηνία δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων των Γνωμοδοτικών Επιτροπών

2. Δεν ενισχύονται οι δαπάνες της παρούσας ακόμα και αν πληρούνται οι προϋποθέσεις, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Όταν η δαπάνη υλοποιήθηκε πριν την ημερομηνία δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων των Γνωμοδοτικών Επιτροπών ή, ειδικά για τις γενικές δαπάνες, πριν την ημερομηνία δημοσιοποίησης της παρούσας.

β) Όταν η δαπάνη δεν εντάσσεται σε επιλέξιμο επενδυτικό Σχέδιο Βελτίωσης,

γ) Όταν πρόκειται για δαπάνη απλής αντικατάστασης,

δ) Όταν η δαπάνη έχει ενισχυθεί ή προβλέπεται η ενίσχυσή της στο πλαίσιο των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς [ΚΟΑ],

ε) Όταν από την υλοποίηση της δαπάνης προβλέπεται αύξηση της παραγωγής προϊόντων που αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης στην αγορά ή υπέρβαση τυχόν περιορισμών παραγωγής στο πλαίσιο των ΚΟΑ.

στ) Όταν η δαπάνη δεν εξυπηρετεί τους σκοπούς για τους οποίους εγκρίθηκε.

ζ) Όταν η δαπάνη δεν μπορεί να ελεγχθεί ή/και να επαληθευτεί, δηλαδή όταν δεν μπορεί να πιστοποιηθεί η ορθή εκτέλεση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της δαπάνης.

(Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

3.6: ΤΟ ΜΕΓΙΣΤΟ ΥΨΟΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (συνολικό κόστος)

Ο μέγιστος επιλέξιμος προϋπολογισμός των αιτήσεων ενίσχυσης ανέρχεται σε πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (500.000 €) και διέπεται από τις ακόλουθες προϋποθέσεις, περιορισμούς και όρους:

α) Ο μέγιστος προϋπολογισμός για επενδύσεις στην ΚΟΑ οπωροκηπευτικών δεν υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες ευρώ (50.000 €) για δυνητικούς δικαιούχους που ανήκουν στην κατηγορία:

i) «λοιποί δικαιούχοι» και συγχρόνως δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι νησιού με πληθυσμό έως 3.100 κατοίκους, ή

ii) «νέοι γεωργοί» που συγχρόνως είναι μέλη οργάνωσης/ομάδας παραγωγών κατά την έννοια του Καν. (ΕΚ) αριθ. 1234/07 του Συμβουλίου

Πίνακας 3.1 Μέγιστο ύψος επιλέξιμων δαπανών

	ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΧΩΡΑ ή ΝΗΣΙ ΜΕ ΠΛΗΘΥΣΜΟ > 3.100 κατοίκους					ΝΗΣΙ ΜΕ ΠΛΗΘΥΣΜΟ < 3.100 κατοίκους
	Φυσικό πρόσωπο μέλος Ο.Π.	Φυσικό πρόσωπο που δεν είναι μέλος Ο.Π.	Νέος Γεωργός μέλος Ο.Π.	Νέος Γεωργός που δεν είναι μέλος Ο.Π.	Δικαιούχος που δεν είναι φυσικό πρόσωπο	
Π/Υ ^(*)	50.000 €	50.000 €	50.000 €	χωρίς περιορισμό	χωρίς περιορισμό	χωρίς περιορισμό
ΒΕΒΑΙΩΣΗ Ο.Π. ^(**)	ναι	όχι	ναι	όχι	όχι	όχι
Υ.Δ. ΜΗ ΜΕΛΟΥΣ	όχι	ναι	όχι	ναι	όχι	όχι

Το μέγιστο ύψος επιλέξιμων δαπανών (συνολικό κόστος).

β) Ο μέγιστος προϋπολογισμός δεν υπερβαίνει αθροιστικά τις εκατόν **ογδόντα χιλιάδες ευρώ (180.000 €)** για επενδύσεις:

i) μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται στην εκτέλεση γεωργικών εργασιών (ενδεικτικά: γεωργικός ελκυστήρας, παρελκόμενα γεωργικού ελκυστήρα, μηχανήματα συγκομιδής της παραγωγής),

ii) μεταφοράς και εγκατάστασης καινούργιου εξοπλισμού αρδευτικών συστημάτων εξοικονόμησης ύδατος,

iii) εγγείων βελτιώσεων, και

iv) εγκατάστασης πολυετών φυτειών,

γ) Ο μέγιστος προϋπολογισμός για επενδύσεις καθετοποίησης της παραγωγής, :

«Εργαλεία, μηχανήματα και εξοπλισμός καθετοποίησης της παραγωγής», δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες ευρώ (300.000 €).

δ) Ο μέγιστος προϋπολογισμός για επενδύσεις θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων, δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες ευρώ (500.000 €).

ε) Ο μέγιστος προϋπολογισμός για επενδύσεις σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας [ΑΠΕ], μη συμπεριλαμβανομένων επενδύσεων αξιοποίησης της παραγόμενης στην εκμετάλλευση βιομάζας, δεν υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες ευρώ (200.000 €).

στ) Ο μέγιστος προϋπολογισμός των επιμέρους δαπανών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ποσά που ορίζονται στην Υ.Α., μέρος 3ο: «Επιλέξιμες δαπάνες». (Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

3.6.1:ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Η παρεχόμενη ενίσχυση υπολογίζεται ως ποσοστό επί του επιλέξιμου προϋπολογισμού. Το ποσοστό ενίσχυσης εξαρτάται από την ιδιότητα του δικαιούχου και τον τόπο της μόνιμης κατοικίας/έδρας του σύμφωνα με τα οριζόμενα στον πίνακα:

Πίνακας 3.2 Ποσοστά ενίσχυσης δικαιούχων

ΕΔΡΑ/ ΤΟΠΟΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
	ΝΕΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ	ΛΟΙΠΑ ΠΡΟΣΩΠΑ
ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ	75%	75%
ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	60%	50%
ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	50%	40%

3.7:ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Να υλοποιήσουν το εγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο εντός χρονοδιαγράμματος 9 μηνών στην περίπτωση που δεν επενδύουν σε κτιριακές εγκαταστάσεις ή 15 μηνών σε αντίθετη περίπτωση.

Να συγκεντρώσουν και να τηρήσουν σε αρχείο όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τη σύσταση και έλεγχο του φακέλου πληρωμής.

Για μια τουλάχιστον πενταετία από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης αποπληρωμής του επενδυτικού τους σχεδίου, θα πρέπει:

- Να διατηρήσουν τους όρους και τις προϋποθέσεις ένταξής τους στο καθεστώς ενίσχυσης.
- Να αξιοποιήσουν, κατά τον πλέον ορθολογικό τρόπο, τις επενδύσεις για τις οποίες ενισχύθηκαν.
- Να υποβάλουν αίτηση ενιαίας ενίσχυσης στον ΟΠΕΚΕΠΕ.
- Να μην προβούν σε ενέργειες που έχουν σχέση με καλλιέργεια, κατοχή, διάθεση, εμπορία ναρκωτικών ουσιών, ζωοκλοπή, καταστροφή του περιβάλλοντος.
- Να τηρούν αρχείο με όλα τα έγγραφα που αφορούν στις επενδύσεις για τις οποίες έχουν υποβάλει αίτηση συγχρηματοδότησης.
- Να δέχονται και να διευκολύνουν τους ελέγχους που διενεργούν Εθνικά και Κοινοτικά όργανα.

Το μέγιστο ύψος επιλέξιμων δαπανών (συνολικό κόστος), δεν μπορεί να ξεπερνά τα 50.000 ευρώ

Πάνω σε αυτό το ποσό θα υπολογιστεί και η χορηγούμενη ενίσχυση (Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

3.7.1: ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Για Φυσικά Πρόσωπα

Εκτυπωμένη και υπογεγραμμένη (με γνήσιο υπογραφής από δημόσια Υπηρεσία) αίτηση υποψηφιότητας, όπως αυτή εκτυπώνεται από το ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής αιτήσεων.

Φωτοτυπία δελτίου αστυνομικής ταυτότητας του υποψηφίου.

Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης (από το Δήμο ή την Κοινότητα).

Φωτοτυπία δημοσίου εγγράφου στο οποίο αναγράφεται το ΑΦΜ του υποψηφίου. (π.χ. Ε1 ή εκκαθαριστικό εφορίας)

Στην περίπτωση που από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης προκύπτει ότι ο υποψήφιος είναι έγγαμος, χρειάζεται και φωτοτυπία δημοσίου εγγράφου στο οποίο να αναγράφεται το ΑΦΜ του/της συζύγου. (π.χ. Ε1 ή εκκαθαριστικό εφορίας)

Εφόσον η αίτηση εγκριθεί και η επένδυση υλοποιηθεί, για την αποπληρωμή της είναι απαραίτητη η άδεια λειτουργίας της εκμετάλλευσης.

Για Νομικά Πρόσωπα:

Εκτυπωμένη και υπογεγραμμένη (με γνήσιο υπογραφής από δημόσια Υπηρεσία) αίτηση υποψηφιότητας, όπως αυτή εκτυπώνεται από το ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής αιτήσεων.

Φωτοτυπία της πράξης σύστασης (καταστατικό) του νομικού προσώπου.

Φωτοτυπία δημοσίου εγγράφου στο οποίο αναγράφεται το ΑΦΜ του νομικού προσώπου.

Φωτοτυπία ταυτότητας του νόμιμου εκπροσώπου.

Εφόσον η αίτηση εγκριθεί και η επένδυση υλοποιηθεί, για την αποπληρωμή της είναι απαραίτητη η άδεια λειτουργίας της εκμετάλλευσης. (Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

4.1:ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ο νομός Θεσσαλονίκης έχει συνολική έκταση 3683 τετραγωνικών χιλιομέτρων και συνολικό πληθυσμό 1.057.825 κατοίκους. Το 64.45% της έκτασης της είναι πεδινή το 28.74% ημιορεινή και το 6.80% είναι ορεινή. Τα πιο σημαντικά προϊόντα, που παράγονται εντός των ορίων του, είναι το γάλα, το σιτάρι, το ρύζι, οι ντομάτες και το βαμβάκι, το οποίο κατέχει το ένα πέμπτο της συνολικής παραγωγής της χώρας. Επιπρόσθετα, στον τομέα της βιολογικής γεωργίας, τα κυριότερα προϊόντα, που παράγονται είναι κηπευτικά, η μηδική, το ελαιόλαδο, το ρύζι, τα δημητριακά, το αμπέλι, που προορίζεται για κρασί και το σιτάρι. Η Θεσσαλονίκη - ως συμπρωτεύουσα της Ελλάδας - κατέχει εξέχουσα θέση μεταξύ των υπολοίπων πόλεων, με το μεγαλύτερο, μετά την Αθήνα, πληθυσμό και πλούσια ιστορική και πολιτιστική παράδοση. (https://el.wikipedia.org/wiki/Νομός_Θεσσαλονίκης)

4.2:Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Στο παρακάτω πίνακα 4.1 το σύνολο του εργατικού δυναμικού το 2001 ανέρχεται στους 700.430 εργαζόμενους ενώ το 2011 στους 676.936 με ποσοστιαία πτώση -3,4%

Η μεγαλύτερη συμμετοχή βρίσκεται στον τριτογενή τομέα 464.021 εργαζόμενους με ποσοστιαία αύξηση από το 2001 έως 2011 στο 16,2%, η πιο χαμηλή στον δευτερογενή τομέα με -29,9%. Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι υπάρχει μια μετάβαση από το πρωτογενή και δευτερογενή στο τριτογενή τομέα.

Πίνακας 4.1 Απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας (Π.Κ.Μ)

Σύνολο απασχολούμενων	Έτος		Ποσοστιαία % μεταβολή (2001-2011)
	2001	2011	
	700.430	676.936	-3,4
Απασχολούμενοι στον Πρωτογενή Τομέα	119.780	85.800	-28,4
Απασχολούμενοι στον Δευτερογενή Τομέα	181.414	127.115	-29,9
Απασχολούμενοι στον Τριτογενή Τομέα	399.236	464.021	16,2

(ΕΛΣΤΑΤ 2011)

Πίνακας 4.2 Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ανά Περιφερειακή Ενότητα

Κατά Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ανά Περιφερειακή Ενότητα

Τα στοιχεία παρουσιάζονται σε ευρώ (€)/κάτοικο και αναφέρονται σε τρέχουσες τιμές.

(ΕΛΣΤΑΤ 2015)

Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ανά Περιφερειακή Ενότητα							
Περιφερειακή Ενότητα	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ημαθία	15.041	15.189	14.734	13.571	12.961	12.156	11.399
Θεσσαλονίκη	18.606	19.454	18.943	17.504	16.094	14.669	13.893
Κιλκίς	15.439	15.402	14.434	13.479	12.513	11.671	11.173
Πέλλα	14.506	14.960	14.223	13.410	12.329	11.949	11.632
Πιερία	13.670	14.673	14.293	13.446	12.691	11.595	11.349
Σέρρες	11.484	11.421	11.204	11.092	10.355	9.881	9.676
Χαλκιδική	16.706	17.362	16.508	15.927	14.941	13.924	13.107

Στον παραπάνω πίνακα 4.2 παρατηρούμε ότι το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν ανά Περιφερειακή Ενότητα αυξάνεται από το έτος 2007 μέχρι το 2008 στις περιφερειακές ενότητες της κεντρικής Μακεδονία ενώ από το έτος 2009 μέχρι το 2013 υπάρχει μια συνεχής μείωση του.

4.3 ΚΛΙΜΑ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Το κλίμα στην περιοχή της Θεσσαλονίκης μπορεί να θεωρηθεί ως Μεσογειακό, αλλά εμπεριέχει και ηπειρωτικά χαρακτηριστικά. Η θερμοκρασία παρουσιάζει τις μεγαλύτερες τιμές της τον Ιούλιο και τις μικρότερες τον Ιανουάριο. Το ετήσιο θερμομετρικό εύρος υπερβαίνει τους 20°C, ενώ κατά την ψυχρή εποχή εισβάλλουν απότομα πολύ ψυχρές αέριες μάζες και συχνά παγώνουν ποταμοί και λίμνες, ακόμα και ο Θερμαϊκός κοντά στις ακτές του. Χαρακτηριστικές επίσης είναι οι ήπιες και ηλιόλουστες ημέρες, που παρατηρούνται περίπου στα μέσα του Χειμώνα, ο σχετικά μεγάλος αριθμός θερινών και τροπικών ημερών και η ελάττωση των βροχών το καλοκαίρι.

Η μέση ετήσια θερμοκρασία του αέρα κυμαίνεται γύρω στους 16°C, η χαμηλότερη μέση θερμοκρασία (Ιανουάριος) γύρω στους 5,5°C και η υψηλότερη (Ιούλιος) γύρω στους 26,5°C. Στο διάστημα του έτους, περίπου 140 ημέρες έχουν μέγιστη θερμοκρασία πάνω από τους 25°C και περίπου 70 ημέρες πάνω από τους 30°C, ενώ 107 είναι αίθριες και 73 νεφοσκεπείς. Οι ώρες ηλιοφάνειας κυμαίνονται μεταξύ 2.400 και 2.600. Το ετήσιο ύψος βροχής κυμαίνεται γύρω στα 400-500 χιλιοστά, ενώ τα τελευταία χρόνια είναι αρκετά χαμηλότερο.

Το χιόνι δεν είναι σπάνιο φαινόμενο! Μπορεί να σημειωθεί ανα πάσα στιγμή από τις αρχές του Δεκεμβρίου μέχρι και τα μέσα Μαρτίου, ενώ το 2003 είχε χιονίσει και μήνα Απρίλιο. Όσο χιόνι φτάνει στο έδαφος συνήθως λιώνει μέσα σε λίγες ώρες. Υπάρχουν όμως και εξαιρέσεις στον κανόνα, με τις ιστορικές χιονοπτώσεις του 1988 και του 2001 να επαληθεύουν το γεγονός.

Τα τελευταία χρόνια όμως, το χιόνι και γενικότερα η χιονόστρωση πολύ δύσκολα επισκέπτεται την πόλη της Θεσσαλονίκης.

Στη Θεσσαλονίκη ο επικρατέστερος άνεμος είναι ο Βαρδάρης (βορειοδυτικός), παρ' όλα αυτά οι άνεμοι διαφέρουν, ανάλογα με τις εποχές του χρόνου. Τον Χειμώνα επικρατούν οι βόρειοι και βορειοδυτικοί άνεμοι, που έρχονται από την κοιλάδα του Αξιού (Βαρδάρης) και λιγότερο οι δυτικοί. Ενώ την Άνοιξη γίνονται συχνότεροι οι νοτιοδυτικοί (θαλάσσιες αύρες). Το Καλοκαίρι δεσπόζουν οι βόρειοι και οι νοτιοδυτικοί άνεμοι, που οφείλονται οι πρώτοι στο ρεύμα των ετησίων και οι δεύτεροι στη θαλάσσια αύρα. Τον Σεπτέμβριο ελαττώνονται οι νοτιοδυτικοί, ενώ από τον Νοέμβριο κυριαρχούν και πάλι οι βόρειοι και οι δυτικοί.

Ένας παράγοντας που έχει μεγάλη επίπτωση στο κλίμα της Θεσσαλονίκης, αλλά και στις καιρικές συνθήκες της πόλης, είναι η υγρασία. Είναι χαρακτηριστικό πως όταν η υγρασία βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα το καλοκαίρι, τότε κάνει της αίσθηση της ζέστης ακόμα μεγαλύτερη, ενώ όταν είναι σε υψηλά επίπεδα τον χειμώνα, κάνει την αίσθηση του κρύου ακόμα μεγαλύτερη.

Οι περιοχές που έχουν την περισσότερη υγρασία στη Θεσσαλονίκη είναι η Κρήνη, το κέντρο της πόλης, το λιμάνι, η περιοχή Ελαιώνες και η περιοχή Ντεπό. Κατά καιρούς, παρατηρούνται αυξημένα ποσοστά υγρασίας και στην περιοχή της Μενεμένης και του Κορδελιού. (<https://www.tsokani.gr/xrisima-arthra/klima-tis-thessalonikis.html>)

4.4: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πίνακας 4.3 Πληθυσμός Δήμων Νομού Θεσσαλονίκης

	Δήμος	Έδρα	Δημοτικές ενότητες	Πληθυσμός
1	Δήμος Θεσσαλονίκης	Θεσσαλονίκη	Θεσσαλονίκη, Τριανδρία	325.182
2	Δήμος Κορδελιού - Εύοσμος	Εύοσμος	Ελευθέριο-Κορδελιό, Εύοσμος	101.753
3	Δήμος Παύλου Μελά	Σταυρούπολη	Ευκαρπία, Πολίχνη, Σταυρούπολη	99.245
4	Δήμος Καλαμαριάς	Καλαμαριά	-	91.279
5	Δήμος Νεάπολης - Συκεών	Συκιές	Άγιος Παύλος, Νεάπολη, Πεύκα, Συκιές	84.741
6	Δήμος Θέρμης	Θέρμη	Βασιλικά, Θέρμη, Μίκρα	53.201
7	Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης	Αμπελόκηποι	Αμπελόκηποι, Μενεμένη	52.127
8	Δήμος Θερμαϊκού	Περαία	Επανομή, Θερμαϊκός, Μηχανιώνα	50.264
9	Δήμος Δέλτα	Σίνδος	Αξιός, Εσχέωρος, Χαλάστρα	45.839
10	Δήμος Λαγκαδά	Λαγκαδάς	Άσσηρος, Βερτίσκος, Καλλίνδουα, Κορώνεια, Λαγκαδάς, Λαχανάς, Σοχός	41.103
11	Δήμος Ωραιοκάστρου	Ωραιοκάστρο	Καλλιθέα, Μυγδονία, Ωραιοκάστρο	38.317
12	Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη	Πανόραμα	Πανόραμα, Πυλαία, Χορτιάτης	34.625
13	Δήμος Χαλκηδόνας	Κουφάλια	Άγιος Αθανάσιος, Κουφάλια, Χαλκηδόνα	33.673
14	Δήμος Βόλβης	Σταυρός	Άγιος Γεώργιος, Απολλωνία, Αρέθουσα, Εγνατία, Μάδυτος, Ρεντίνα	23.478

(Ελληνικής Στατιστικής Αρχής Απογραφή πληθυσμού της Ελλάδας του 2011)

Σύμφωνα με το πίνακα 4.3 ο πληθυσμός του Δήμου Θεσσαλονίκης είναι 325.182 κάτοικοι. Η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης αποτελείται από 14 Δήμους και έχει πληθυσμό 1.074.827. Ο Δήμος Θεσσαλονίκης αποτελεί το μεγαλύτερο Δήμο στη συνέχεια ακολουθούν ο Δήμος Κορδελιού Ευόσμου, Δήμος Παύλου, Μελά Δήμος Καλαμαριάς και στη συνέχεια οι μικρότεροι Δήμοι. Σύμφωνα με τα στοιχεία απογραφής του 2011 Ελληνικής Στατιστικής Αρχής του παραπάνω πίνακα.

4.4.1:ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Για την ποιοτικότερη ανάλυση του πληθυσμιακού δυναμικού του Νομού Θεσσαλονίκης, απαραίτητη θεωρείται η εξέταση των εκπαιδευτικών χαρακτηριστικών των κατοίκων της περιοχής. Στον Πίνακα 4.4 παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού του Νομού Θεσσαλονίκης σε σχέση με το σύνολο της χώρα και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης όσον αφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης για το έτος 2011. Στο σύνολο της χώρας το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν οι απόφοιτοι λυκείου και ακολουθούν με μικρή διαφορά οι απόφοιτοι δημοτικού.

Στην συνέχεια ακολουθεί η κατηγορία εκείνων που είναι κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / πτυχιούχοι πανεπιστημίου πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών

Στη Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν οι απόφοιτοι λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.) και στη συνέχεια ακολουθούν με μικρή διαφορά μεταξύ τους οι κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / πτυχιούχοι πανεπιστημίου πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών και οι Απόφοιτοι Δημοτικού.

Επίσης βλέπουμε ότι στο σύνολο των μεγάλων Δήμων όπως Καλαμαριάς Αμπελοκήπων Θέρμης Δήμος Παύλου Μελά Δήμος Νεάπολης-Συκεών Δήμο Κορδελιού και Ευόσμου το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού είναι απόφοιτοι απόφοιτοι λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.). Ενώ οι Δήμοι με το μικρότερο πληθυσμό όπως Δήμος Βόλβης, Δήμος Λαγκαδά και Δήμος Δέλτα το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού είναι απόφοιτοι Δημοτικού.(ΕΛΣΤΑΤ 2011)

Πίνακας 4.4 Μόνιμος Πληθυσμός και επίπεδο εκπαίδευση Περιφερειακής Ενότητα Θεσσαλονίκης

ΔΗΜΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κλπ.)	Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού ή κλπ.)	Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Απόφοιτοι Δημοτικού	Αγράμματοι
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	1.809.087	502.079	2.532.396	1.428.490	2.524.345	1.343.534
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1.110.551	219.451	58.381	286.268	143.034	215.068	114.935
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	81.912	17.804	99.256	34.803	53.802	23.395
ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	6.750	2.597	12.939	8.351	12.467	6.064
ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΒΗΣ	23.478	1.527	641	4.068	3.379	8.519	4.143
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΤΑ	45.839	3.906	1.792	9.186	7.643	11.731	7.747
ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	8.546	2.850	12.688	6.879	9.681	5.681
ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΗΣ	53.201	11.939	3.140	12.011	6.196	9.120	5.807
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	26.637	5.438	23.159	9.475	13.614	7.301
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	14.005	5.611	26.709	16.087	18.830	11.386
ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	3.496	1.339	7.660	6.156	12.809	6.920

ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ ΣΥΚΕΩΝ	84.741	14.941	4.730	21.646	11.393	17.738	8.785
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	13.335	4.842	25.340	15.690	21.369	11.094
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΙΑΣ ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	21.689	4.047	16.365	6.695	9.070	6.427
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	3.023	1.500	5.998	5.454	9.761	5.689
ΔΗΜΟΣ ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ Υ	38.317	7.745	2.050	9.243	4.833	6.557	4.496

(ΕΛΣΤΑΤ 2011)

Στον παρακάτω πίνακα 4.5 παρατηρούμαι ότι στο σύνολο της χώρας απασχολήθηκαν το 2009 1.191.006 κάτοχοι και μέλη οικογενειών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και συνολικά σε μέρες εργασίας 102.823.559. Οι μόνιμοι εργάτες (τακτικά απασχολούμενοι) ήταν 26.207 και εποχικοί εργάτες 1.036.524 αντίστοιχα σε 14.658.407 ημέρες εργασίας. Τέλος 1.019.653 εργάτες αλληλοβοήθειας εργάστηκαν κατ'αποκοπή σε 2.175.954 μέρες εργασίας. Στη Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας απασχολήθηκαν 166.678 κάτοχοι και μέλη οικογενειών σε 15.654.517, μόνιμοι εργάτες 6.419 σε 1.298.624 μέρες, εποχικοί εργάτες 134.323 σε 2.861.925 μέρες και εργάτες αλληλοβοήθειας κατ'αποκοπή 204.555 σε 293293,2 μέρες.

Όσο αφορά το Νομό Θεσσαλονίκης 29.295 κάτοχοι και μέλη οικογενειών εργάστηκαν 2.494.019 μέρες, μόνιμοι εργάτες 1.457 με 342.948 μέρες εργασίας, εποχικοί εργάτες 10.283 με 218.659 μέρες εργασίας και τέλος εργάτες αλληλοβοήθειας 37.791 με 69.575 μέρες.

Παρατηρούμε στο παρακάτω πίνακα ότι ο αριθμός των εργατών στην εποχική εργασία και στην εργασία κατά αποκοπή είναι πολύ μεγαλύτερος από τον αριθμό των εργατών που ασχολούνται μόνιμα με τη γεωργική εκμετάλλευση. Όσο αφορά το Νομό Θεσσαλονίκης παρατηρούμε ότι απασχολεί ικανοποιητικό αριθμό κατόχων και μέλη οικογενειών στη γεωργική εκμετάλλευση σε σχέση με τους άλλους Νομούς της Κεντρικής Περιφέρειας. Απασχολεί το μεγαλύτερο αριθμό σε μόνιμους εργάτες ενώ κατέχει και μεγάλο αριθμό ημερών εργασίας.

Πίνακας 4.5 Αριθμός απασχολούμενων στο σύνολο των εκμεταλλεύσεων, κατά κατηγορία, ημέρες απασχόλησης στη Κεντρική Περιφέρεια Μακεδονίας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΣ	Κάτοχοι και μέλη της οικογένειάς τους, που εργάστηκαν στην εκμετάλλευση		Μόνιμοι εργάτες (τακτικά απασχολούμενοι)		Εποχικοί εργάτες		Λοιποί (Αλληλοβοήθεια και κατ'αποκοπή)	
	Απασχολούμε νοι	Ημέρες εργασίας	Απασχολο ύμενοι	Ημέρες εργασίας	Απασχολού μενοι	Ημέρες εργασίας	Απασχολού μενοι	Ημέρες εργασίας
ΣΥΝΟΛΟ								
ΧΩΡΑΣ	1191006	102823559	26207	5464108	1036524	14658407	1019653	2175954
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ								
Σ	166678	15654517	6419	1298624	134323	2861925	204555	293293,2
ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	23560	2139931	1320	198191	27346	717494	23895	34506
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚ ΗΣ	29295	2494019	1457	342948	10283	218659	37791	69575
ΝΟΜΟΣ ΚΙΑΚΙΣ	15332	1152184	418	89019	4824	64835	23570	34795
ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΗΣ	31556	3245278	1231	236266	31892	910044	20919	36905
ΝΟΜΟΣ ΠΙΠΕΡΙΑΣ	17156	1786307	539	110265	14216	379340	20842	37730
ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ	31287	3604630	729	168148	17576	264208	63694	51777
ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	18492	1232168	725	153787	28186	307345	13844	28005

Ο παρακάτω πίνακας 4.6 αναφέρεται στις γεωργικές εκτάσεις των εκμεταλλεύσεων κατά βασικές κατηγορίες χρήσης. Στο σύνολο της χώρας παρατηρούμε ότι οι εκμεταλλεύσεις με το μεγαλύτερο αριθμό 520.813 να είναι οι δενδρώδεις καλλιέργειες, με τις ελιές να καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο αριθμό εκμεταλλεύσεων με 463.889. Οι ετήσιες καλλιέργειες με αριθμό 291.354 καταλαμβάνουν τη μεγαλύτερη έκταση 16.169 στο σύνολο της χώρας. Στη Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο αριθμό εκμεταλλεύσεων καταλαμβάνουν οι ετήσιες καλλιέργειες με αριθμό 69808 με έκταση 4760. Μεγάλο αριθμό 49.114 καταλαμβάνουν και οι δενδρώδεις καλλιέργειες. Στο Νομό Θεσσαλονίκης βλέπουμε οι ετήσιες καλλιέργειες κατέχουν το μεγαλύτερο αριθμό 16.153 σε έκταση 1.179, ενώ

ικανοποιητικός αριθμός εκμετάλλευσης παρατηρείται στις δενδρώδεις καλλιέργειες 4.272 και στις καλλιέργειες της ελιάς 3.715.

Πίνακας 4.6 Κατανομή της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης των εκμεταλλεύσεων, κατά βασικές κατηγορίες χρήσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΙ	Ετήσιες καλλιέργειες		Αμπέλια και σταφιδάμπελα		Δενδρώδεις καλλιέργειες		Ελιές		Δενδρώδεις καλλιέργειες εκτός από ελιές		Λοιπές εκτάσεις		Μόνιμα λιβάδια και βοσκότοποι		Λοιπές εκτάσεις εκτός από μόνιμα λιβάδια και βοσκότοποι	
	Εκμεταλλεύσεις	Εκτάσεις	Εκμεταλλεύσεις	Εκτάσεις	Εκμεταλλεύσεις	Εκτάσεις	Εκμεταλλεύσεις	Εκτάσεις	Εκμεταλλεύσεις	Εκτάσεις	Εκμεταλλεύσεις	Εκτάσεις	Εκμεταλλεύσεις	Εκτάσεις	Εκμεταλλεύσεις	Εκτάσεις
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	291354	16169	131753	863	520813	8613	463889	7060	148806	1554	263546	9134	56787	7507	236911	1627
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	69808	4760	7022	53	49114	864	26570	310	27351	553	29014	744	1625	495	27685	248
ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	6158	282	800	7	9437	203	580	3	9214	201	3063	49	122	40	2955	10

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛ ΟΝΙΚΗΣ	16153	1179	1429	12	4272	28	3715	21	812	7	3984	191	374	137	3676	54
ΝΟΜΟΣ ΚΙΑΚΙΣ	9881	955	585	6	1069	13	551	3	625	10	3117	160	427	139	2745	21
ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΗ Σ	9394	410	1261	6	11839	283	1282	6	11553	277	4964	28	46	1	4938	27
ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ	6435	352	561	3	5659	52	4247	23	2722	29	4056	35	87	6	3996	29
ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ	17532	1203	1371	6	6807	53	6288	35	1571	18	7469	109	225	62	7290	47
ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΑ ΙΚΗΣ	4255	378	1015	13	10031	232	9907	220	854	11	2361	171	344	111	2085	61

Πίνακας 4.7 Στατιστικά καλλιεργειών νομού Θεσσαλονίκης 2012

Καλλιέργεια	Νέοι παραγωγοί με κύριο επάγγελμα αγρότη			Σύνολο παραγωγών		
	Πλήθος Παραγωγών	Πλήθος Αγροτεμαχίων	Συνολική Έκταση Καλλιεργήσιμων Εκτάσεων (εκτ.)	Πλήθος Παραγωγών	Πλήθος Αγροτεμαχίων	Συνολική Έκταση Καλλιεργήσιμων Εκτάσεων (εκτ.)
Λοιπά Σιτηρά	745	6551	3646,99	8998	57315	32227,55
Σιτάρι	257	2962	1946,81	4196	38648	24266,91
Ρύζι	306	1948	2170,19	3643	16080	18329,96
Βαμβάκι	248	1691	1456,49	2831	14803	11484,14
Ζωοτροφές	424	2499	1573,32	3371	15841	9926,36
Ενεργειακές καλλιέργειες	161	1846	1123,73	1433	11550	7078,52
Αραβόσιτος Ποτιστικός	316	1403	1045,38	2713	8898	6855,04
Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση που προσμετρούνται στα εκτατικά δικαιώματα	245	906	495,95	3319	11067	5804,14
Επίσπορη καλλιέργεια ψυχανθών πολλαπλής συμμόρφωσης	191	449	278,64	4545	6119	4399,73
Κηπευτικά	353	981	552,88	2138	5043	2487,57
Σύνολο	3246	21236	14290,38	37187	185364	122859,92

(http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Στατιστικά_καλλιεργειών_νομού_Θεσσαλονίκης)

Στο πίνακα 4.7 παρατηρούμαι τις καλλιέργειες του νομού Θεσσαλονίκης του 2012, η μεγαλύτερη καλλιέργεια που καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη έκταση συναντιέται στα σιτηρά, με το μεγαλύτερο αριθμό νέων παραγωγών να ασχολούνται με αυτές. Επίσης μεγάλος αριθμός αγροτών ασχολείται με τη καλλιέργεια των ζωοτροφών, την καλλιέργεια του ρυζιού και τέλος με τη καλλιέργεια των κηπευτικών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αύξηση του ΑΕΠ είχε ανοδική πορεία μέχρι και το 2008, ενώ το ΑΕΠ συρρικνώθηκε αισθητά το 2009 και ύστερα ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης.

Οι αρότραιες καλλιέργειες αποτελούν την κύρια παραγωγή, με πιο σημαντικούς κλάδους: των χειμερινών σιτηρών, της βαμβακοκαλλιέργειας, των ζωοτροφών και της καλλιέργειας ρυζιού. Άλλος ένας σημαντικός τομέας είναι η δενδροκαλλιέργεια η οποία και συναντάται κυρίως σε ότι έχει σχέση με την παραγωγή ελιάς.

Σχετικά με το επίπεδο απασχόλησης, πρώτος στη περιφερειακή ενότητα Θεσσαλονίκης κυριαρχεί ο τριτογενής τομέας κατά πλειοψηφία. Ο δευτερογενής και ο πρωτογενής τομέας παραγωγής ανταγωνίζονται για τη δεύτερη θέση στην απασχόληση εργαζομένων.

Διατηρείται και ενισχύεται ο πρωτογενής τομέας για λόγους συμβολής στη κάλυψη των αναγκών των κατοίκων του Νομού Θεσσαλονίκης και για περιβαλλοντικούς λόγους, που αναφέρονται στη διαφύλαξη του τοπίου, της βιοποικιλότητας και των αγροτοοικοσυστημάτων. Αναγνωρίζεται η σημασία του πρωτογενούς τομέα ως υποστηρικτικού και συμπληρωματικού στις παραγωγικές διαδικασίες του δευτερογενή και τριτογενούς τομέα.

Για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα στη Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης αναγκαία είναι η υποστήριξη, η ενίσχυση των δραστηριοτήτων στη γεωργία, στη κτηνοτροφία και στην αλιεία, η αναβάθμιση των δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα και η στήριξη μεθόδων παραγωγής που συμβάλουν στη προώθηση και ενίσχυση πιστοποιήσιμων μορφών διαχείρισης, κυρίως βιολογικής

γεωργίας και κτηνοτροφίας. Όλα αυτά μπορούν να επιτευχθούν μέσω των διάφορων προγραμμάτων της ΚΑΠ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 121:«ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ» ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

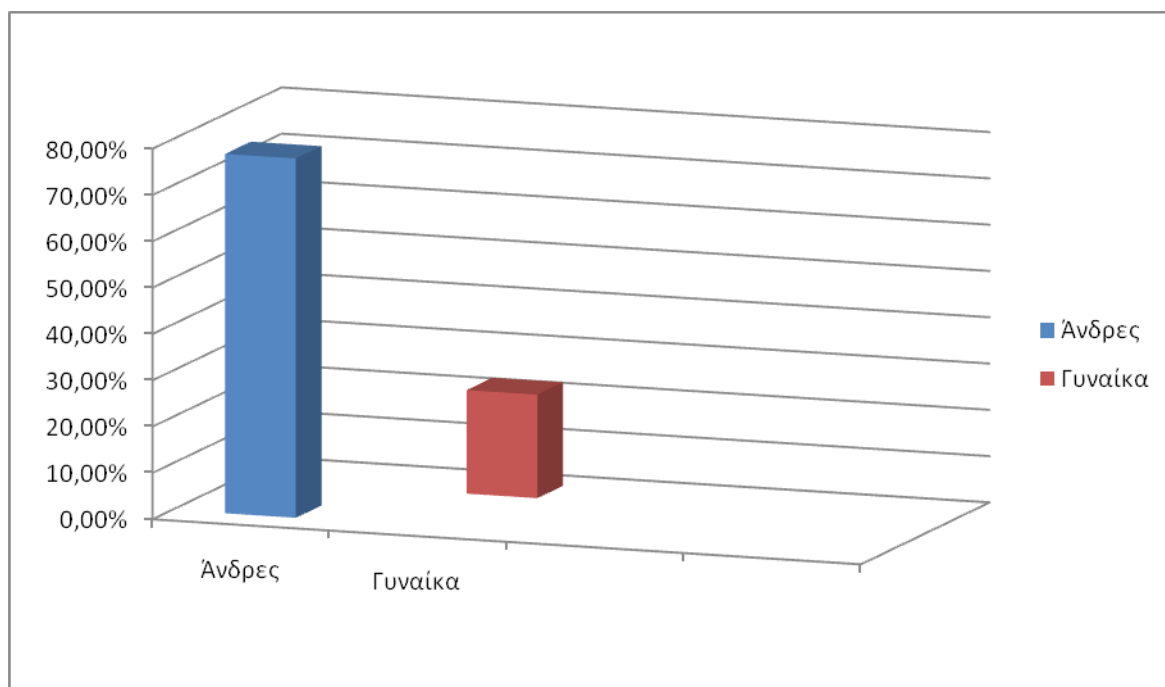
Κατά την εφαρμογή του Μέτρου 121 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων, σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Γεωργίας της Περιφέρειας Θεσσαλονίκης, εγκρίθηκαν 295 υποψήφιοι. Στο πλαίσιο αυτής της εργασίας έγινε επεξεργασία των στοιχείων αυτών μέσω του Προγράμματος Excel. Τα αποτελέσματα των ενταχθέντων στο πρόγραμμα παρουσιάζονται παρακάτω.

5.1:ΦΥΛΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ

Πίνακας 5.1 Φύλο ενταχθέντων

ΦΥΛΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ
ΑΝΔΡΑΣ	229	77,62%
ΓΥΝΑΙΚΑ	66	22,38%

Διάγραμμα 5.1 Φύλο ενταχθέντων

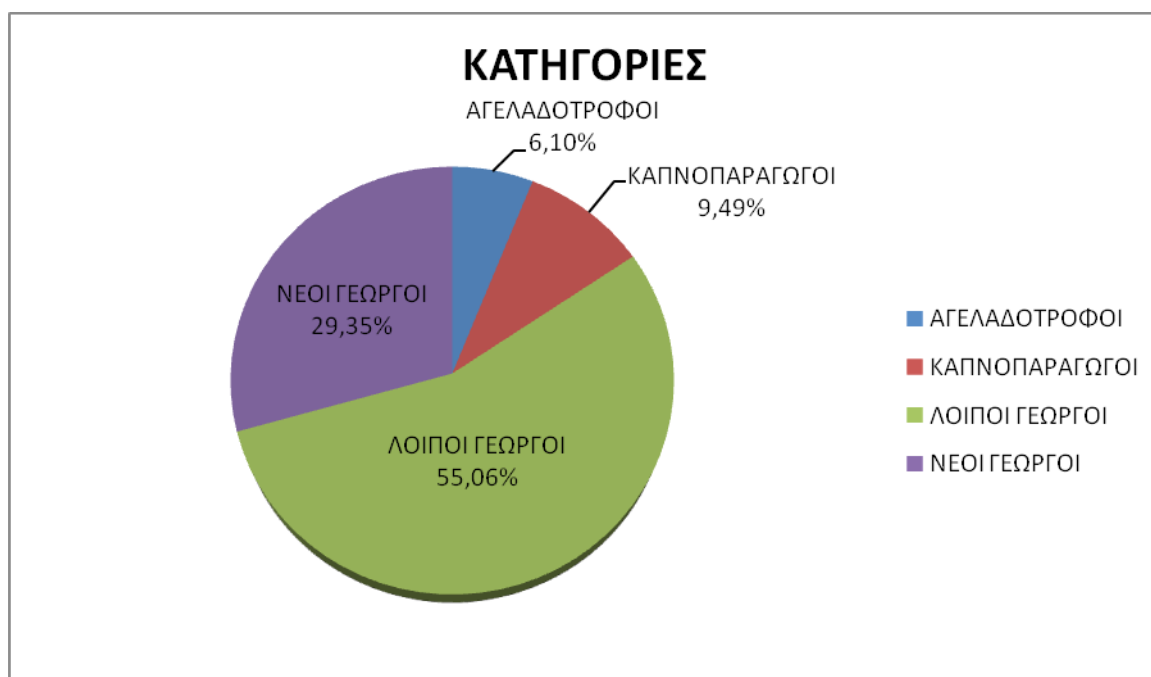
Όπως προέκυψε από τα στοιχεία των αιτούντων που εγκρίθηκαν στο πρόγραμμα <<Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων>> σε σύνολο 295 ατόμων οι 229 είναι άνδρες (ποσοστό 77,62%) και οι 66 γυναίκες (ποσοστό 22,38%) στοιχεία που δείχνουν πως το πρόγραμμα προσέλκυσε σημαντικό αριθμό γυναικών, περίπου το ένα τρίτο.

5.2:ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Πίνακας 5.2 Κατηγορία

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΑΓΕΛΑΔΟΤΡΟΦΟΙ	18	6,10%
ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΟΙ	28	9,49%
ΛΟΙΠΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ	164	55,06%
ΝΕΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ	85	29,35%

Διάγραμμα 5.2 Κατηγορία

Στον πίνακα 5.2 παρατηρούμε τις κατηγορίες στις οποίες ανήκουν οι υποψήφιοι, το μεγαλύτερο ποσοστό είναι των λοιπών γεωργών με 55,06% ενώ ακολουθούν οι νέοι γεωργοί

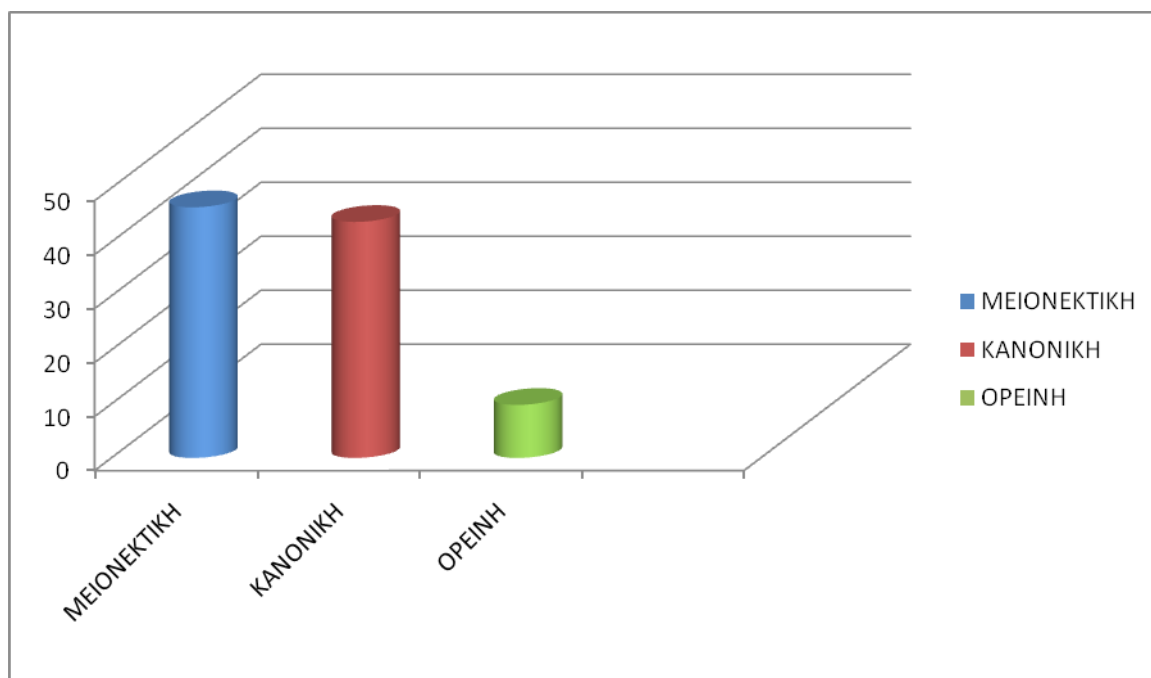
με ποσοστό 29,35% στη συνέχεια ακολουθούν οι καπνοπαραγωγοί με 9,49% και τέλος οι αγελαδοτρόφοι με 6,10%.

5.3: ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Πίνακας 5.3 Περιοχή ανάπτυξης γεωργικής εκμετάλλευσης

Περιοχή ανάπτυξης γεωργικής εκμετάλλευσης		
Ορεινή	Μειονεκτική	Κανονική
29	137	129
9,83%	46,44%	43,73%

Διάγραμμα 5.3 Περιοχή ανάπτυξης γεωργικής εκμετάλλευσης

Στο διάγραμμα 5.3 παρατηρούμε ότι στο σύνολο των ενταχθέντων, η ανάπτυξη της γεωργικής εκμετάλλευσης πρόκειται να πραγματοποιηθεί σε μειονεκτική περιοχή σε ποσοστό 46,44%, σε κανονική περιοχή σε ποσοστό 43,73% και σε ορεινή περιοχή σε ποσοστό 9,83%.

Λόγω της μορφολογίας του εδάφους στη Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης παρατηρείται μεγάλο ποσοστό σε μειονεκτικές και κανονικές περιοχές

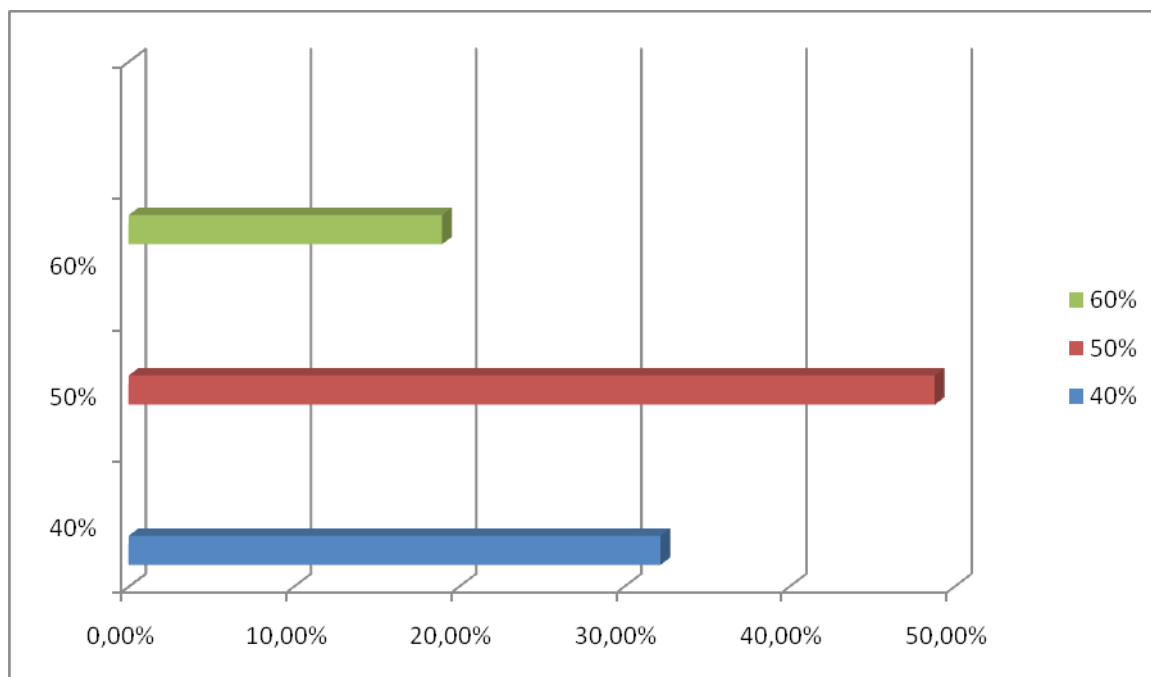
Αυτό σημαίνει ότι οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις επικεντρώνονται σε καλλιέργειες που ευδοκούν σε περιοχές με χαμηλό υψόμετρο.

5.4:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Πίνακας 5.4 Κατανομή ενίσχυσης

Κατανομή Ενίσχυσης	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
40%	95	32,20%
50%	144	48,82%
60%	56	18,98%

Διάγραμμα 5.4 Κατανομή ενίσχυσης

Στον πίνακα 5.4 βλέπουμε το ποσοστό ενίσχυσης που έλαβαν οι υποψήφιοι. Το μεγαλύτερο ποσοστό το έλαβε το ποσοστό 50%, το οποίο απευθύνεται σε γεωργούς που κατοικούν σε ειδικές περιοχές(ορεινές-μειονεκτικές περιοχές) ή σε νέους γεωργούς που βρίσκονται σε κανονικές περιοχές με ποσοστό 48,82% ενώ το 32,20% έλαβε ποσοστό ενίσχυσης 40% το οποίο απευθύνεται σε γεωργούς που κατοικούν σε κανονικές περιοχές. Τέλος το 60% της ενίσχυσης έλαβε μόλις το 18,98% των υποψηφίων οι οποίοι είναι νέοι γεωργοί και κατοικούν σε ειδικές περιοχές (ορεινές-μειονεκτικές περιοχές).

5.5: ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Πίνακας 5.5 Παραγωγική κατεύθυνση

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΖΩΙΚΗ	62	21,02%
ΦΥΤΙΚΗ	233	78,98%

Διάγραμμα 5.5 Παραγωγική κατεύθυνση

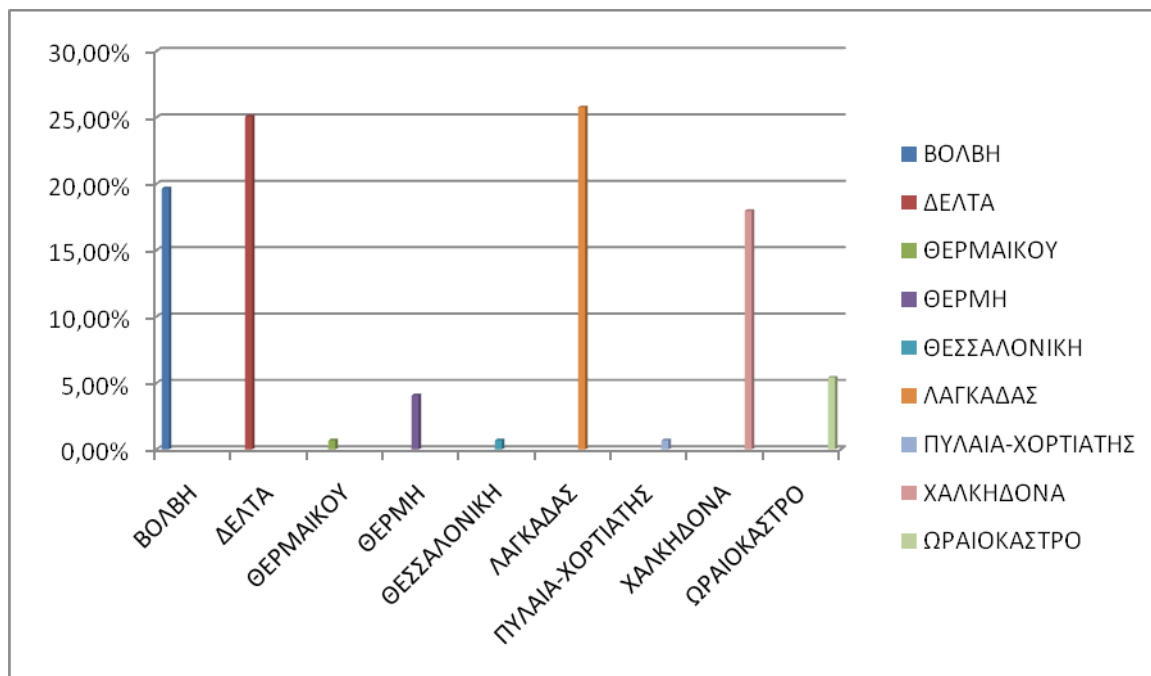
Στον πίνακα 5.5 παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό της παραγωγικής κατεύθυνσης καταλαμβάνει η φυτική παραγωγή με ποσοστό 78,98% και ακολουθεί η ζωική με 21,01%. Συμπεραίνουμε το μεγαλύτερο ποσοστό των υποψήφιων ασχολήθηκαν με τη φυτική παραγωγή.

5.6: ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ

Πίνακας 5.6 Σύνολο ενταχθέντων ανά δήμο

ΔΗΜΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ ΑΝΑ
		ΔΗΜΟ
ΒΟΛΒΗ	58	19,66%
ΔΕΛΤΑ	74	25,08%
ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	2	0,68%
ΘΕΡΜΗ	12	4,07%
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2	0,68%
ΛΑΓΚΑΔΑΣ	76	25,77%
ΠΥΛΑΙΑ-ΧΟΡΤΙΑΤΗΣ	2	0,68%
ΧΑΛΚΗΔΟΝΑ	53	17,96%
ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ	16	5,42%

Διάγραμμα 5.6 Σύνολο ενταχθέντων ανά δήμο

Στον πίνακα 5.6 βλέπουμε τους δήμους στου οποίους ανήκουν οι αγρότες και παρατηρούμε ότι ο δήμος Λαγκαδά και Δέλτα έχουν την μεγαλύτερη συμμετοχή με ποσοστά 25,77% και 25,08% ενώ ακολουθεί ο δήμος Βόλβη και Χαλκηδόνας και αυτοί με μεγάλη συμμετοχή 19,66 και 17,96 αντίστοιχα. Τέλος οι δήμοι Ωραιόκαστρο, Θέρμη Πυλαία-Χορτιάτης, Θερμαϊκού και Θεσσαλονίκης με ποσοστά 5,42% και 0,68%.

5.7:ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ERGOPLANNING

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται τα αποτελέσματα για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης την περίοδο 2007-2013 στα πλαίσια του προγράμματος ΕΣΠΑ. Το δείγμα συγκεντρώθηκε από την εταιρία Ergoplanning και αφορά περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας και ποιο συγκεκριμένα περιοχές της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης όπου συμμετείχαν στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα του ΕΣΠΑ

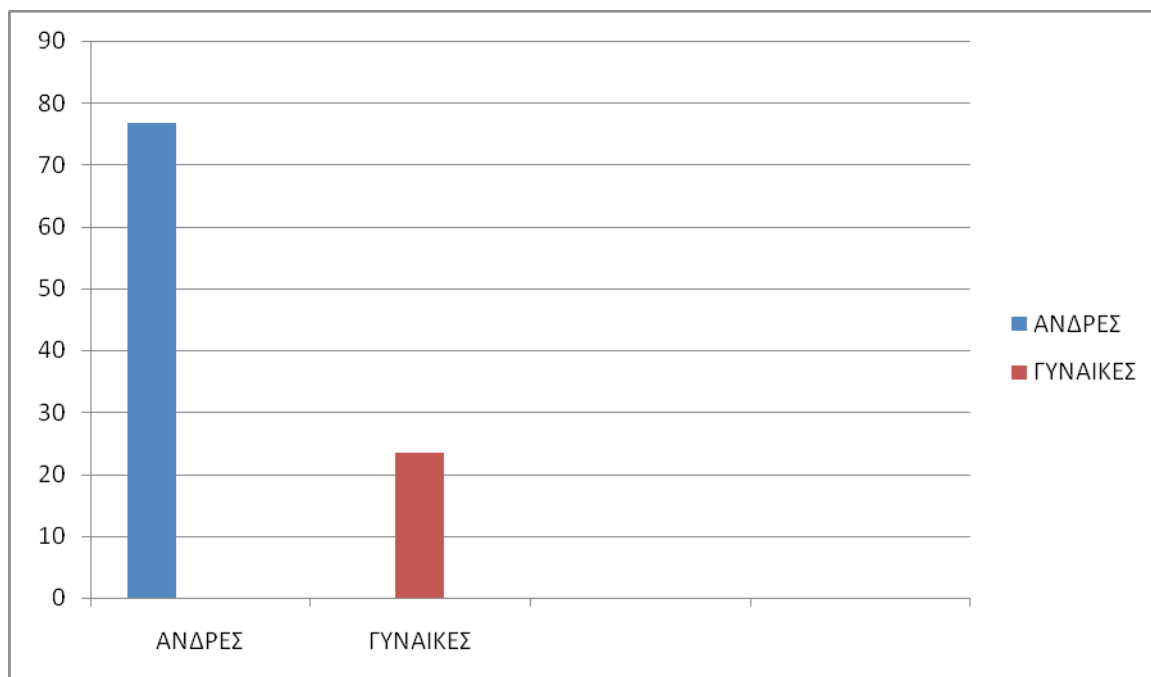
Αφού συγκεντρώθηκε το δείγμα των 137 εγκεκριμένων φακέλων έγινε επεξεργασία των στοιχείων αυτών μέσω του Προγράμματος Excel και παρουσιάζονται αναλυτικά παρακάτω.

5.8:ΦΥΛΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ

Πίνακας 5.8 Φύλο ενταχθέντων

ΦΥΛΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ
ΑΝΔΡΕΣ	105	76,65%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	32	23,35%

Διάγραμμα 5.8 φύλο ενταχθέντων

Όπως προέκυψε από τα στοιχεία των αιτούντων που εγκρίθηκαν στο πρόγραμμα <<Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων>> σε σύνολο 137 ατόμων οι 105 είναι άνδρες (ποσοστό 76,65%) και οι 32 γυναίκες (ποσοστό 23,35%) στοιχεία που δείχνουν πως το πρόγραμμα προσέλκυσε σημαντικό αριθμό γυναικών, περίπου το ένα τρίτο.

5.9: ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Πίνακας 5.9 Παραγωγική κατεύθυνση

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΖΩΙΚΗ	9	6,56%
ΦΥΤΙΚΗ	128	93,44%

Διάγραμμα 5.9 Παραγωγική κατεύθυνση

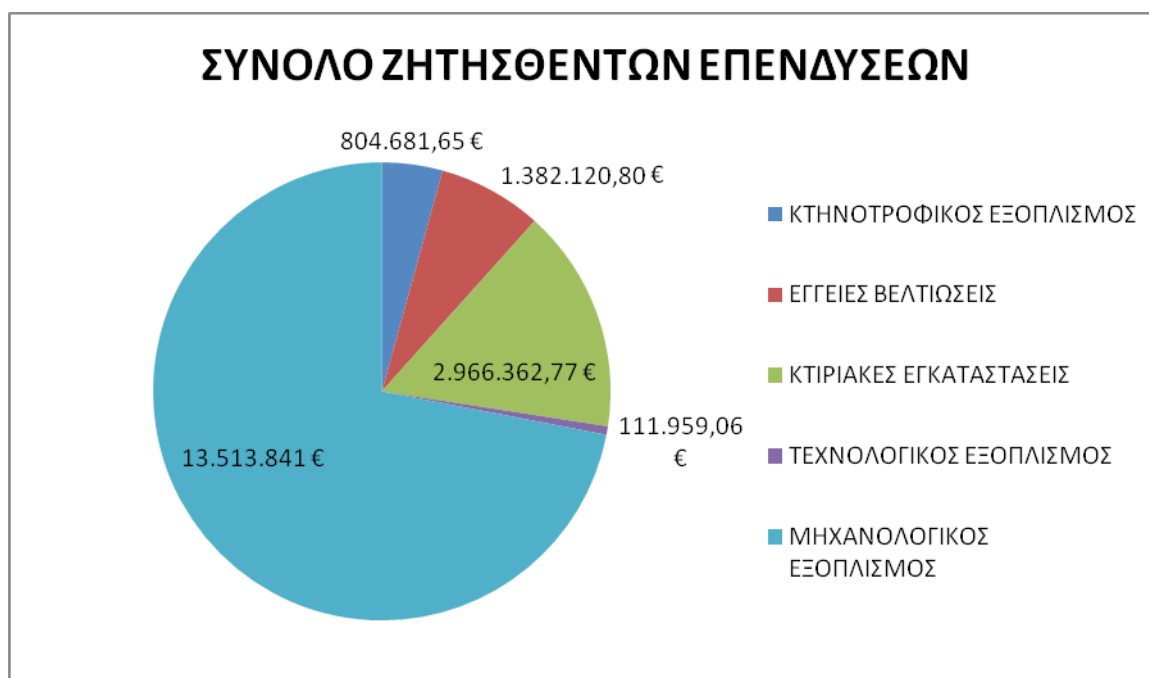
Στον πίνακα 5.9 παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό της παραγωγικής κατεύθυνσης καταλαμβάνει η φυτική παραγωγή με ποσοστό 93,44% και ακολουθεί η ζωική με 6,56%. Συμπεραίνουμε το μεγαλύτερο ποσοστό των υποψήφιων ασχολήθηκαν με τη φυτική παραγωγή.

5.10: ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΟΛΟΙ ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Πίνακας 5.10 Συνολικά όλοι οι τομείς των επενδύσεων

	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΟΣΟ ΣΕ €	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	804.681,65€	4,28%
ΕΓΓΕΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ	1.382.120,8€	7,35%
ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	2.966.362,77€	15,80%
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	111.959,06€	0,60%
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	13.513.841€	71,97%
ΣΥΝΟΛΟ	18778968,28€	100%

Διάγραμμα 5.10 Συνολικά όλοι οι τομείς των επενδύσεων

Όπως παρατηρούμαι στο πίνακα 5.10 οι υποψήφιοι έκαναν επενδύσεις σε 5 τομείς, στον κτηνοτροφικό τομέα, στον τομέα με τις έγγειες βελτιώσεις, στις κτιριακές εγκαταστάσεις, στον τεχνολογικό τομέα και στον μηχανολογικό τομέα.

Όπως παρατηρούμαι και από το γράφημα το μεγαλύτερο χρηματικό ποσό που επενδύθηκε από τους υποψηφίους είναι για το μηχανολογικό εξοπλισμό και το ποσό ανέρχεται στα 13.513.841€. Ακολουθεί ο κτιριακός τομέας με το ποσό των 2.966.362,7€ ενώ στη τρίτη θέση έρχεται ο τομέας με τις έγγειες βελτιώσεις με το ποσό των 1.382.120,80€, τέταρτη θέση καταλαμβάνει ο κτηνοτροφικός τομέας με το ποσό των 804.681,65€. Τέλος είναι ο τεχνολογικός εξοπλισμός με το ποσό να ανέρχεται στα 111.959,06€

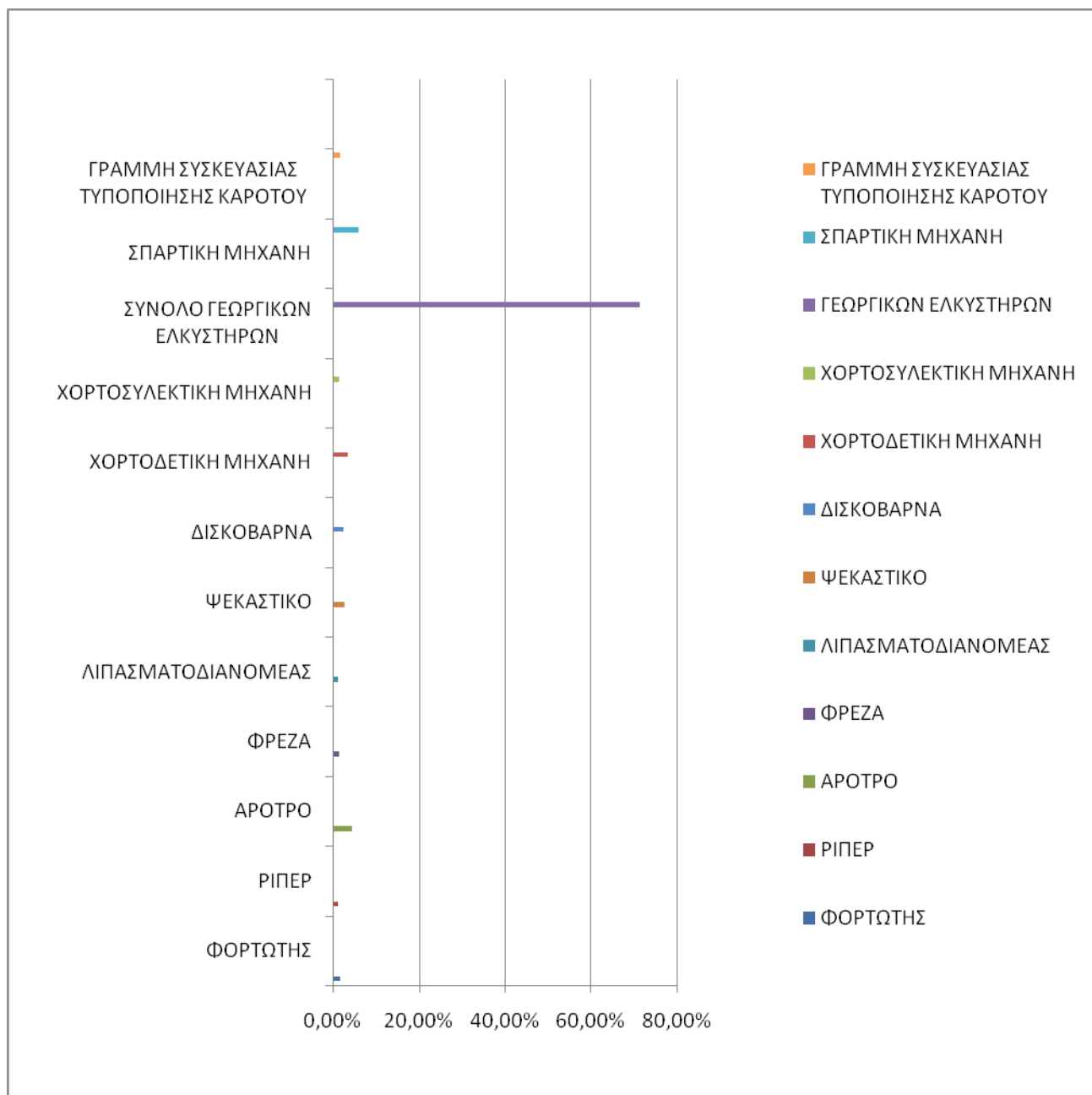
5.11:ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Πίνακας 5.11 Μηχανολογικός εξοπλισμός

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

<i>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ</i>	<i>ΠΟΣΟ</i>	<i>ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ</i>
ΦΟΡΤΩΤΗΣ	237.953€	20	1,76%
ΡΙΠΕΡ	174.309€	32	1,29%
ΑΡΟΤΡΟ	609.717,67€	47	4,51%
ΦΡΕΖΑ	199.565€	18	1,48%
ΛΙΠΑΣΜΑΤΟΔΙΑΝΟΜΕΑΣ	182.550€	21	1,35%
ΨΕΚΑΣΤΙΚΟ	382.077,5€	37	2,82%
ΔΙΣΚΟΒΑΡΝΑ	348.002,46€	36	2,58%
ΧΟΡΤΟΔΕΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ	479.880€	18	3,5%
ΧΟΡΤΟΣΥΛΕΚΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ	195.541€	16	1,45%
ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ	9.641.277€	107	71,35%
ΣΠΑΡΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ	824.968€	48	6,10%
ΓΡΑΜΜΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΡΟΤΟΥ	238.000€	1	1,76%
ΣΥΝΟΛΟ	13.513.841€	401	100%

Διάγραμμα 5.11 Μηχανολογικός εξοπλισμός

Παρατηρούμε στον πίνακα 5.11 ότι επενδύθηκαν 13.513.841€ σε μηχανολογικό εξοπλισμό εκ των οποίων το μεγαλύτερο ποσοστό επενδύθηκε σε γεωργικούς ελκυστήρες 9.641.277€ δηλαδή το 71,35%. Στη συνέχεια ακολουθούν οι σπαρτικές μηχανές 824.968€ και τα άροτρα 609.717,67€ με ποσοστά 6,10% και 4,51% αντίστοιχα. Τέλος ακολουθούν χορτοδετική μηχανή, ψεκαστικό, δισκοβάρνα, γραμμή συσκευασίας τυποποίησης καρότου, φορτωτής,

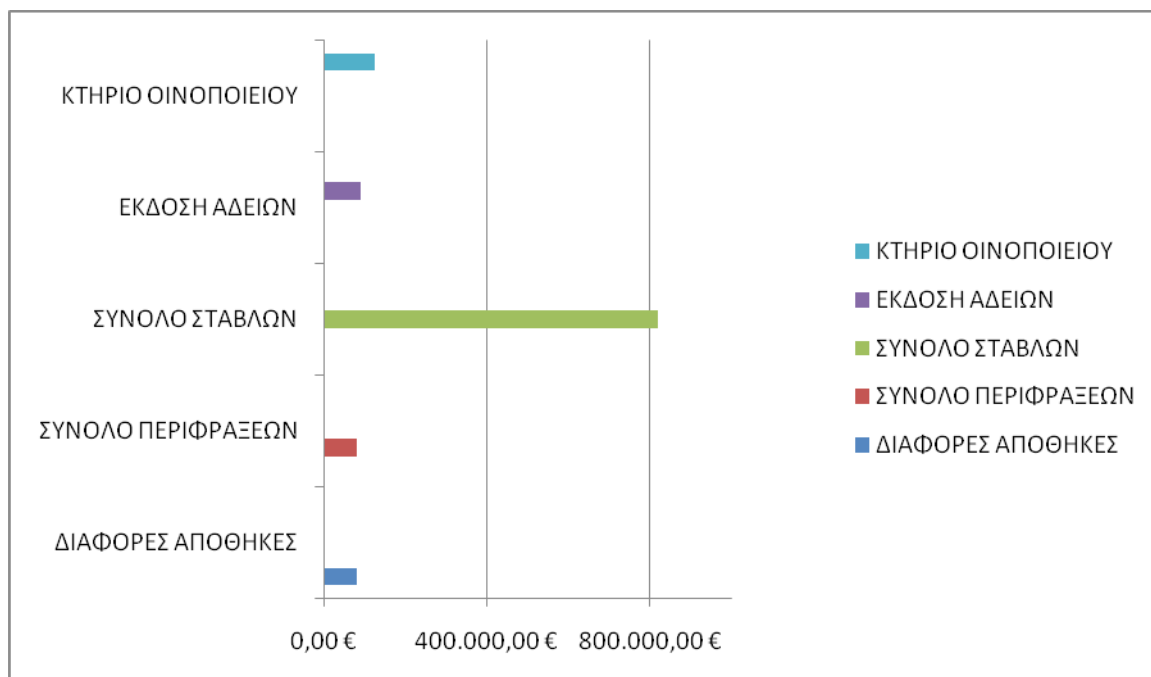
φρέζα, χορτοσυλεκτική μηχανή λιπασματοδιανομέας και με ποσοστά 3,5% 2,82% 3,58% 1,76% 1,76% 1,48% 1,45% 1,35% 1,29% αντίστοιχα.

5.12:ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Πίνακας 5.12 Εγκαταστάσεις

<i>ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ</i>			
<i>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ</i>	<i>ΠΟΣΟ</i>	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ</i>
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΣ	1844595,6€	17	62.18%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΡΑΞΕΩΝ	82627,84€	12	2.78%
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΑΒΛΩΝ	820947,17€	5	27.68%
ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΩΝ	91721,39€	10	3.10%
ΚΤΗΡΙΟ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟΥ	126470,77€	1	4.26%
ΣΥΝΟΛΟ	2.966.362,77 €	50	100

Διάγραμμα 5.12 Εγκαταστάσεις

Στον πίνακα 5.12 παρατηρούμε ότι επενδύθηκαν 2.966.362,77 σε διάφορες εγκαταστάσεις. Το μεγαλύτερο ποσοστό της επένδυσης επενδύθηκε στη κατασκευή αποθηκών 1.844.595,66 ποσοστό 62,18% για κατασκευή στάβλων επενδύθηκαν 820.947,17€ ποσοστό 27,68%. Τέλος για κατασκευή οινοποιείου 126.470,77€ ποσοστό 4,26% για έκδοση αδειών 91.721,39€ ποσοστό 3,10% και για σύνολο περιφράξεων 82.627,84€ ποσοστό 2,78%.

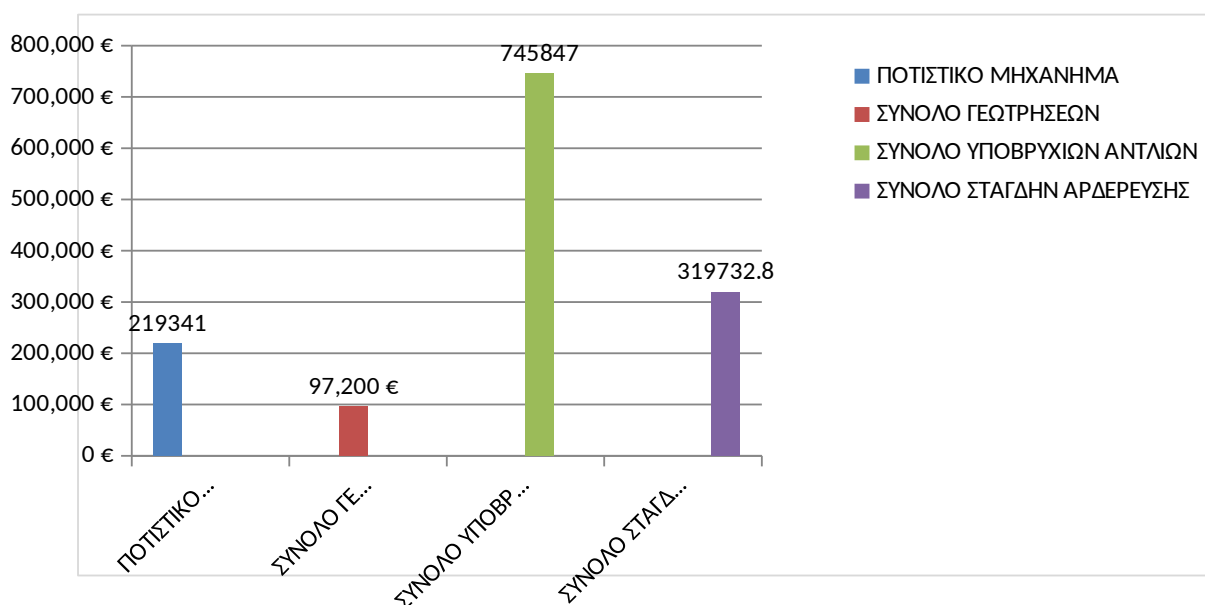
5.13:ΕΓΓΕΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Πίνακας 5.13 Έγχειες βελτιώσεις

<i>ΕΓΓΕΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ</i>			
<i>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ</i>	<i>ΠΟΣΟ</i>	<i>ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ</i>

ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ			
ΠΟΤΙΣΤΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ	219341€	12	15,86%
ΣΥΝΟΛΟ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ	97200€	6	7,04%
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΑΝΤΛΙΩΝ	745847€	8	53,96%
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΑΓΔΗΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ	319732,8€	24	23,14%
ΣΥΝΟΛΟ	1.382.120,8€	50	100

Διάγραμμα 5.13 Έγχειρες βελτιώσεις

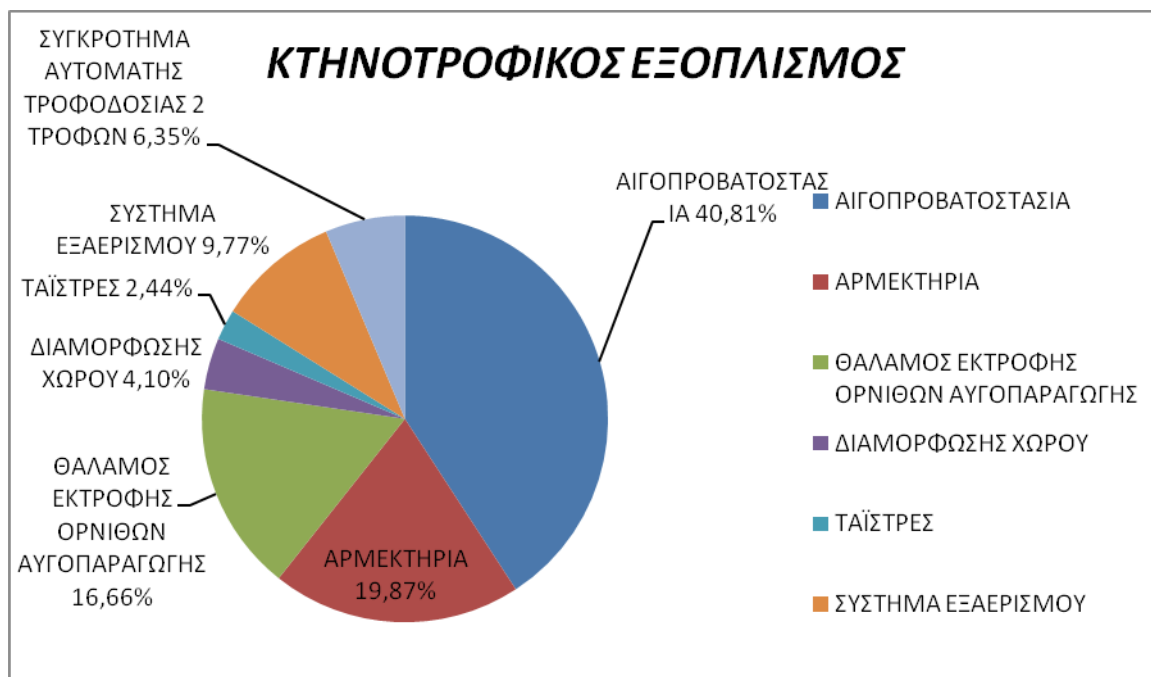
Ο πίνακας 5.13 αναφέρεται στις έγχειρες βελτιώσεις στις οποίες επενδύθηκε το συνολικό ποσό των 1.382.120,8€ με το μεγαλύτερο ποσό να επενδύεται στην αγορά υποβρυχίων αντλιών 745.847€ με ποσοστό 53,96%. Ακολουθεί η αγορά στάγδην άρδευσης 319.732,8€ με ποσοστό 23,14% η αγορά ποτιστικών μηχανημάτων 219.341€ με ποσοστό 15,86% και τέλος για κατασκευή γεωτρήσεων 97.200€ με ποσοστό 7,04%.

5.14:ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Πίνακας 5.14 Κτηνοτροφικός εξοπλισμός

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ			
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	ΠΟΣΟ	ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΟΣΤΑΣΙΑ	328446,07€	4	40,81%
ΑΡΜΕΚΤΗΡΙΑ	159951,88€	4	19,87%
ΘΑΛΑΜΟΣ ΕΚΤΡΟΦΗΣ ΟΡΝΙΘΩΝ ΑΥΓΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	134.130€	1	16,66%
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΧΩΡΟΥ	32923,7€	5	4,10%
ΤΑΪΣΤΡΕΣ	19600 €	1	2,44%
ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΥ	78630€	1	9,77%
ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΑΥΤΟΜΑΤΗΣ ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑΣ ΤΡΟΦΩΝ	51000€	1	6,35%
ΣΥΝΟΛΟ	804.681,65 €	17	100%

Διάγραμμα 5.14 Κτηνοτροφικός εξοπλισμός

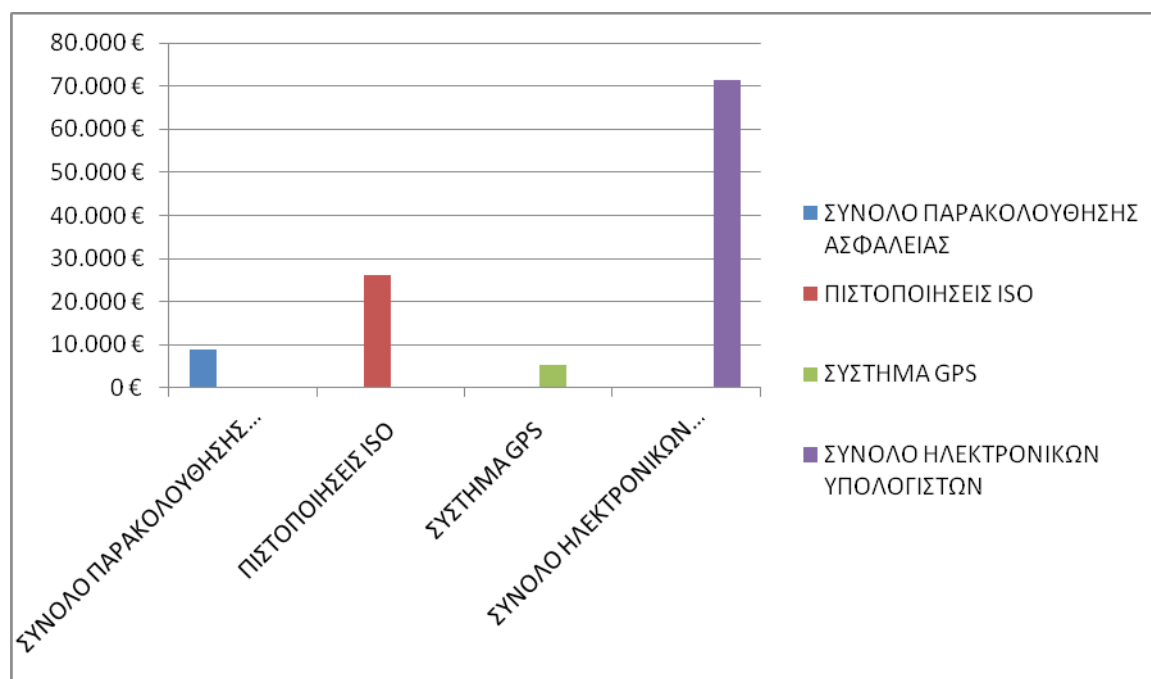
Παρατηρούμε στον πίνακα 5.14 ότι επενδύθηκαν 804.681,65€ σε κτηνοτροφικός εξοπλισμό εκ των οποίων το μεγαλύτερο ποσοστό επενδύθηκε σε αιγοπροβατοστάσια 328.446,07€ το 40,81% των συνολικών επενδύσεων. Στη συνέχεια επενδύνθηκαν 159.951,88€ σε αρμεκτήρια ποσοστό 19,87% ακολουθούν οι επενδύσεις θάλαμος εκτροφής ορνιθών, σύστημα εξαερισμού, συγκρότημα αυτόματης τροφοδοσίας τροφών, διαμόρφωση χώρου και τέλος οι ταΐστρες με ποσοστά 16,66% 9,77% 6,35% 4,10% 2,44% αντίστοιχα.

5.15:ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Πίνακας 5.15 Τεχνολογικός εξοπλισμός

<i>ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ</i>			
	<i>ΠΟΣΟ</i>	<i>ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ</i>
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	9000€	4	8,04%
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ISO	26150€	4	23,35%
ΣΥΣΤΗΜΑ GPS	5500€	3	4,92%
ΣΥΝΟΛΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	71309,06€	47	63,69%
ΣΥΝΟΛΟ	111.959,06 €	58	100

Διάγραμμα 5.15 Τεχνολογικός εξοπλισμός

Παρατηρούμε στον πίνακα 5.15 τις επενδύσεις που έγιναν στον τεχνολογικό εξοπλισμό, επενδύθηκαν 71309,06€ σε αγορά ηλεκτρονικών εξοπλισμών ποσοστό 63,69% για πιστοποίηση ISO δόθηκαν 26150€ ποσοστό 23,35%, σύστημα παρακολούθησης ασφάλειας 9000€ ποσοστό 8,04% και τέλος το ποσό των 5500€ σε συστήματα GPS σε ποσοστό 4,92%

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας Θεσσαλονίκης, από 295 φακέλους, που έχουν εγκριθεί για τα σχέδια βελτίωσης, από το Υπουργείο Αγροτική Οικονομίας προκύπτουν τα εξής στοιχεία: ο γυναικείος πληθυσμός που έλαβε απόφαση έγκρισης είναι στα 66 άτομα. Ενώ ο ανδρικός πληθυσμός είναι στα 229 άτομα.

Από το συνολικό αριθμό εγκριθέντων είχαμε 18 αγελαδοτρόφους 28 καπνοπαραγωγούς 164 λοιπούς γεωργούς και 85 νέους αγρότες.

Από το δείγμα των εγκριθέντων λάβανε ποσοστό ενίσχυσης 40% 95 άτομα, 50% έλαβαν ποσοστό ενίσχυσης 144 άτομα ενώ 60% έλαβαν 56 άτομα.

Από το σύνολο των ενταχθέντων 29 άτομα πρόκειται να πραγματοποιήσουν την ανάπτυξη της γεωργικής τους εκμετάλλευσης σε ορεινή περιοχή ενώ 137 σε μειονεκτική περιοχή και 129 σε κανονική περιοχή. Τέλος οι εκμεταλλεύσεις 233 ατόμων έχουν κατεύθυνση φυτικής παραγωγής ενώ 62 έχουν κατεύθυνση ζωικής παραγωγής.

Από το δείγμα 137 εγκεκριμένων φακέλων που έχουμε πάρει από την εταιρία Ergoplanning προκύπτουν τα εξής στοιχεία: ο γυναικείος πληθυσμός ανέρχεται στα 32 άτομα ενώ ο ανδρικός πληθυσμός ανέρχεται στα 105 άτομα. Εκ των οποίων 128 τα άτομα έχουν εκμεταλλεύσεις φυτικής παραγωγής ενώ τα 9 άτομα εκμεταλλεύσεις ζωικής παραγωγής.

Από τους πίνακες παρατηρούμε ότι μεγαλύτερο ποσοστό των αιτούντων έχουν ζητήσει ενίσχυση του προγράμματος για την απόκτηση γεωργικών μηχανημάτων όπως γεωργικούς ελκυστήρες, σπαρτικές μηχανές, άροτρα κλπ.

Με τη ζήτηση των γεωργικών μηχανημάτων υλοποιούνται δύο από τους έντεκα στόχους του προγράμματος.

Ο πρώτος στόχος αφορά τη βελτίωση της εφαρμογής και παρακολούθηση της πολλαπλής συμμόρφωσης, ενώ ο δεύτερος στόχος καλύπτει τη βελτίωση και τη παρακολούθηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.

Με το πρώτο στόχο οι αγρότες μπορούν με τη βοήθεια των μηχανημάτων να προστατέψουν το περιβάλλον από τη ρύπανση και από τις επικίνδυνες ουσίες.

Με το δεύτερο στόχο οι γεωργοί χρησιμοποιώντας τα καινούργια και πιο σύγχρονα μηχανήματα μπορούν να βελτιώσουν την παραγωγή και ποιότητα των προϊόντων τους.

Το δεύτερο μεγαλύτερο σε ποσοστό ζήτησης ενίσχυσης ήταν οι κτιριακές εγκαταστάσεις.

Ζητήθηκαν αποθήκες γεωργικών προϊόντων, στάβλοι, περιφράξεις κλπ.

Με τις εγκαταστάσεις αυτές υλοποιούνται τρεις στόχοι:

α) η υγιεινή και η καλή διαβίωση των ζώων

β) η προστασία της δημόσιας υγείας

γ) για τη βελτίωση και την παρακολούθηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.

Με την αγορά ποτιστικών μηχανημάτων, μηχανημάτων γεωτρήσεων και υποβρύχιων αντλιών κλπ, που χρησιμεύουν στη προστασία του εδάφους, τη βελτίωση της ικανότητας αποδοτικότερης χρήσης των υδάτων καθώς και για τη βελτίωση της παραγωγής της εκμετάλλευσης υλοποιούνται άλλοι τρεις στόχοι. Επιπλέον ζητήθηκαν από τους κτηνοτρόφους αιγοπροβατοστάσια αρμεκτήρια θάλαμοι εκτροφής ταΐστρες κλπ. Τα οποία συντελούν στη καλύτερη και καλή διαβίωση των ζώων υλοποιώντας ακόμα ένα στόχο του προγράμματος. Τέλος όσο αφορά τον τεχνολογικό εξοπλισμό ζητήθηκαν συστήματα παρακολούθησης για την ασφάλεια στο χώρο της εργασίας σύστημα GPS, ηλεκτρονικοί υπολογιστές για την υιοθέτηση καινοτομιών και τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) υλοποιώντας έναν ακόμα στόχο του προγράμματος .

Από τα παραπάνω αποτελέσματα προκύπτει ότι οι επενδύσεις που χρησιμοποιήθηκαν από τους αγρότες καλύπτουν τους 10 από του 11 στόχους του μέτρου 121 του προγράμματος ΕΣΠΑ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στα πλαίσια της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) που εφαρμόζεται στην Ελλάδα, και μέσω του μέτρου 121 <<Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων>>, γίνεται μια προσπάθεια οικονομικής ενίσχυσης και βελτίωσης της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ενισχύοντας έτσι τον πρωτογενή τομέα.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εστιάζει στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, η οποία λόγω της μορφολογίας του εδάφους παρουσιάζει μεγάλα ποσοστά τόσο μειονεκτικών όσο και κανονικών περιοχών.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του ΥΠΑΑΤ στην Περιφέρεια τα κυριότερα παραγόμενα προϊόντα είναι: γάλα σιτάρι ρύζι ντομάτες βαμβάκι καθώς και κάποια βασικά είδη όπως κηπευτικά, μηδική, ελαιόλαδο, δημητριακά, αμπέλι/οινοποιήσιμο.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης την περίοδο 2007-2013 στο πρόγραμμα εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων έχουν δοθεί αποφάσεις εγκρίσεων σε 295 φακέλους των υποψηφίων.

Για την εργασία χρησιμοποιήθηκε ένα δείγμα 137 εγκεκριμένων αποφάσεων, από τις 295 που ήταν συνολικά, μπορούμε να δούμε τις επενδύσεις που ζήτησαν οι αγρότες αλλά και κάποια δημογραφικά στοιχεία, κατηγορίες και ποσοστά ενίσχυσης των δικαιούχων.

Από αυτό το δείγμα παρατηρούμε ότι το πρόγραμμα επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (σχέδια βελτίωσης) πέτυχε τους στόχους που είχε λόγο το ότι η υλοποίηση των ενισχύσεων κάλυψαν τους στόχους του μέτρου. Βέβαια θα μπορούσε να είναι ακόμα καλύτερο αν το ποσοστό συμμετοχής εγκριθέντων των αγροτών της Περιφέρειας ήταν μεγαλύτερο.

Από την ανάλυση των στοιχείων που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις υπαγωγής, εξετάζονται τα επενδυτικά σχέδια, προκειμένου να ενισχυθούν από το Μέτρο 121 οι γεωργικές τους εκμεταλλεύσεις

Από την παρακάτω ανάλυση προέκυψε ότι:

Οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα είναι στην πλειονότητά τους άνδρες (λόγω της φύσης της γεωργικής εργασίας) με αρκετά σημαντικό όμως ποσοστό συμμετοχής και γυναικών στο πρόγραμμα (23,35%).

Η φυτική παραγωγή καταλαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό 93,44% γεγονός που σημαίνει ότι περισσότεροι αγρότες στρέφονται στη φυτική παραγωγή λόγω το ότι η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από ήπιους χειμώνες και μεγάλη ηλιοφάνεια, ενώ διαθέτει γόνιμα εδάφη και

σημαντικούς υδάτινους(λίμνη βόλβη, περιοχή λαγκαδά, ποταμός αξιός) με συνέπεια να θεωρείται προνομιακός τόπος από άποψη κλίματος για φυτική παραγωγή. Με αποτέλεσμα να είναι πιο εύκολη η παραγωγή προϊόντων και νωρίτερα από τη συνηθισμένη εποχή από άλλες χώρες και έτσι τα προϊόντα αυτά να διατίθενται ευκολότερα και σε πολύ ευνοϊκότερες τιμές όχι μόνο στην εγχώρια αγορά αλλά και στις αγορές του εξωτερικού π.χ(πρώιμο ελληνικό καρπούζι πρώιμος φράουλες, πρώιμα σταφύλια και ροδάκινα).

Όσο αφορά τον μηχανολογικό εξοπλισμό μεγαλύτερο ποσό επενδύθηκε στην αγορά γεωργικού ελκυστήρα ποσοστό που αγγίζει το 71,35% της επένδυσης και αυτό γιατί ο αγρότης ενδιαφέρεται να κάνει πιο αποδοτική και πιο αποτελεσματική τη δουλειά του για να μπορεί έτσι να ανταγωνιστεί και τις διεθνές αγορές.

Όσο αφορά τη ζωϊκή παραγωγή στη Περιφέρεια Θεσσαλονίκη βλέπουμε ότι στον κτηνοτροφικό εξοπλισμό ότι η μεγαλύτερη επένδυση γίνεται στη κατασκευή αιγοπροβατοστασιών με ποσοστό 40,81% θέλοντας έτσι οι κτηνοτρόφοι να βελτιώσουν κατά πολύ τις κτηνοτροφικές τους εγκαταστάσεις για καλύτερη διαμονή των ζώων σε άνετες και υγιεινές συνθήκες καλύτερες συνθήκες εργασίας και καλύτερης ποιότητας παραγωγής προϊόντων.

Ένα μεγάλο ποσοστό δαπανήθηκε από τους αγρότες για τη κατασκευή διαφόρων αποθηκών που αγγίζει το 62,18% για την καλύτερη κατανομή και αποθήκευση των προϊόντων τους.

Πλέον βλέπουμε τη τεχνολογία να εισχωρεί σε μεγάλο βαθμό στον αγροτικό τομέα ένα ποσοστό της τάξης του 63,69% έχει επενδυθεί από τους αγρότες για αγορά ηλεκτρονικού υπολογιστή που θα τους βοηθήσει να ενημερώνονται συνεχώς για τα αγροτικά δρώμενα από ενημερωμένες και έγκυρες ιστοσελίδες θα μπορεί να ελέγχει τον καιρό για τις επόμενες ημέρες ώστε να προγραμματίζει εγκαίρως τις αγροτικές του εργασίες αποφεύγοντας τις αναποδιές του καιρού. Να μπορεί να κάνει τις αγορές του μέσω διαδικτύου συγκρίνοντας τις τιμές επιλέγοντας τη καλύτερη τιμή για τα προϊόντα που θέλει να αγοράσει.

Όσο αφορά τις έγγειες βελτιώσεις το μεγαλύτερο ποσό που έχει επενδυθεί είναι στις υποβρύχιες αντλίες με ποσοστό που αγγίζει το 53,96% γιατί το νερό είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες στην ανάπτυξη μιας καλλιέργειας, καθώς τα τελευταία χρόνια διανύουμε μια περίοδο ξηρασίας λόγω της ανομβρίας.

Το πρόγραμμα επένδυσης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις στο νομό Θεσσαλονίκης την περίοδο 2007-2013 στα πλαίσια του ΕΣΠΑ, ήταν επιτυχές αφού 10 από τους 11 στόχους του προγράμματος υλοποιήθηκαν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αποστολόπουλος, Κ. (2010). Αγροτική Οικονομική Κόστος-Οικονομικό αποτέλεσμα-Ανταγωνιστικότητα. Αθήνα: Ελληνοεκδοτική

Λιανού, Θ. & Δαμιανού, Δ. & Μέργου, Γ. & Ντεμούση, Μ. & Κατρανίδη, Σ. (2016) Αγροτική Οικονομική Θεωρία και Πολιτική Δ' ΕΚΔΟΣΗ. Αθήνα: Μπένου Ε.

Μανωλόπουλος, Ι. (2002) Γεωργική Οικονομική. Θεσσαλονίκη: Σύγχρονη Παιδεία

Πολύζος Σ. (2011) Περιφερειακή Ανάπτυξη. Αθήνα: Κριτική

Αργυρόπουλος, Δ. Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικής Εκτίμησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 - 2013

Βακιρτζή Μαρτίκα, Μ. (2008) Το management στον αγροτικό τομέα. Θεσσαλονίκη: Γράφημα

Σημειώσεις Νόττας Ουρανίας καθηγήτρια αγροτικής ανάπτυξης ΑΤΕΙΘ (ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΣΠΑ)

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

European Agricultural Fund For Rural Development (2011) Ανακτήθηκε 22 Νοεμβρίου 2017 από το διαδίκτυο: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-funding/financial-reports/eafrd/index_en.htm

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

European Commission, Ιούνιος 2013, *Η Κοινή Γεωργική Πολιτική και η Γεωργία στην Ευρώπη* Ανακτήθηκε 22 Νοεμβρίου 2017 από το διαδίκτυο:

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-631_el.htm

Μέτρο 121: Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων Ανακτήθηκε 22 Νοεμβρίου 2017 από το διαδίκτυο:

<http://www.agrotikianaptixi.gr/>

Δημογραφικά στοιχεία 295 εγκεκριμένων υποψηφίων μέτρο 121 Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης 2007-2013 Ανακτήθηκε 22 Νοεμβρίου 2017 από το διαδίκτυο:

<http://www.pkm.gov.gr/>

Πίνακες υποψηφίων προς έγκριση μέτρου 121 2007-2013 Ανακτήθηκε 22 Νοεμβρίου 2017 από το διαδίκτυο:

<http://www.minagric.gr/index.php/el/>

Στατιστικά στοιχεία μέτρο 121 Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης 2007-2013

Γενική Γραμματεία Αγροτικής Πολιτικής Και Διαχείρισης Κοινωνικών Πόρων

Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Ανακτήθηκε 22 Νοεμβρίου 2017 από το διαδίκτυο:

<https://www.agronews.gr/>

Δείγμα 137 φακέλων μέτρου 121 Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης 2007-2013 Ανακτήθηκε 22 Νοεμβρίου 2017 από το διαδίκτυο:

<http://www.ergoplanning.gr/>

Στατιστικά καλλιεργειών νομού Θεσσαλονίκης 2012 Ανακτήθηκε 15 Σεπτέμβριο 2018 από το διαδίκτυο:

http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Στατιστικά_καλλιεργειών_νομού_Θεσσαλονίκης

Το κλίμα της Θεσσαλονίκης Ανακτήθηκε 15 Σεπτέμβριο 2018 από το διαδίκτυο:

<https://www.tsokani.gr/xrisima-arthra/klima-tis-thessalonikis.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Για την εφαρμογή του Μέτρου 112 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων» του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Π.Α.Α. 2007 – 2013, ισχύουν οι ορισμοί και εννοιολογικοί προσδιορισμοί που ακολουθούν:

Γεωργική εκμετάλλευση

Γεωργική εκμετάλλευση νοείται η μονάδα παραγωγής προς πώληση ενός ή περισσότερων προϊόντων των κλάδων της Γεωργίας υπό ενιαία διοίκηση και διαχείριση. Στις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσης, πλην της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, περιλαμβάνονται η διακίνηση, μεταφορά, τυποποίηση, συσκευασία, αποθήκευση, μεταποίηση, χονδρική και λιανική πώληση αποκλειστικά των προϊόντων που παράγει η εκμετάλλευση.

Αρχηγός Γεωργικής Εκμετάλλευσης

Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης νοείται το φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα και είναι νομικά (αστική ευθύνη) και οικονομικά (φορολογική ευθύνη) υπεύθυνο για την κανονική λειτουργία της (αστική και φορολογική ευθύνη διαχείρισης).

Στην περίπτωση εκμεταλλεύσεων νομικών προσώπων αρχηγός νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος.

Η *νομική ευθύνη* αναφέρεται στη νόμιμη κατοχή της εκμετάλλευσης

Η *οικονομική ευθύνη* αναφέρεται στη διαχείριση της γεωργικής εκμετάλλευσης και αποδεικνύεται με την έκδοση στο όνομα και αριθμό φορολογικού μητρώου του αρχηγού της όλων των παραστατικών που αφορούν την εκμετάλλευση, όπως μισθωτήρια, τιμολόγια αγοράς εφοδίων, πώλησης προϊόντων, είσπραξη ενισχύσεων, συναλλαγές με πιστωτικά ιδρύματα, φορολογικές υποχρεώσεις κλπ.

Μόνιμη κατοικία

Σύμφωνα με το άρθρο 51 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ.), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, το πρόσωπο έχει κατοικία τον τόπο της κύριας και μόνιμης εγκατάστασής του.

Κανένας δεν μπορεί να έχει συγχρόνως περισσότερες από μία μόνιμες κατοικίες. Υπό την έννοια αυτή δε θα πρέπει να ταυτίζονται και να συγχέονται οι έννοιες της μόνιμης κατοικίας και διαμονής.

Μόνιμη κατοικία είναι η μόνιμη εγκατάσταση ενός ατόμου και της οικογένειάς του σ' ένα τόπο με πρόθεση να το χρησιμοποιήσει στη διάρκεια του χρόνου ως κέντρο της κοινωνικής και οικονομικής του δραστηριότητας. Η πρόθεση συμπεραίνεται μετά από την αντικειμενική εκτίμηση της συνολικής συμπεριφοράς του ατόμου και της οικογένειάς του. π.χ. δεν μπορεί να χαρακτηριστεί μόνιμος κάτοικος ενός τόπου το πρόσωπο που μετακινείται σ' αυτόν απ' άλλον για την αξιοποίηση της εκμετάλλευσής του, έστω και αν η μετακίνηση του είναι καθημερινή.

Διαμονή: Είναι η πρόσκαιρη εγκατάσταση σε έναν τόπο.

Το μόνιμο της κατοικίας το βεβαιώνει ο Δήμαρχος ή ο Πρόεδρος της Κοινότητας. Ωστόσο σε περιπτώσεις αμφιβολιών ή καταγγελίας το μόνιμο της κατοικίας θα εξετάζεται και το βάρος της απόδειξης θα το φέρει ο ενδιαφερόμενος (αποδείξεις οργανισμών κοινής ωφέλειας, φοίτηση παιδιών, υποβολή φορολογικής δήλωσης κλπ).

Στην περίπτωση που ο/ η υποψήφιος δηλώνει διαφορετική κατοικία από αυτή του/ της συζύγου, το μόνιμο της κατοικίας δε γίνεται αποδεκτό. Επισημαίνεται ότι η ύπαρξη οικογενειακής μερίδας ή η εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους δε συνεπάγεται κατ' ανάγκη και την ύπαρξη μόνιμης κατοικίας. είναι η πρόσκαιρη εγκατάσταση σ' έναν τόπο.

Επαρκής επαγγελματική ικανότητα

Η επαρκής επαγγελματική ικανότητα υφίσταται στο πρόσωπο του δικαιούχου εφόσον συντρέχει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α. Κατέχει Απολυτήριο / Πτυχίο ΤΕΕ, ΤΕΛ, ΙΕΚ, ΤΕΣ, ΤΕΙ, ΑΕΙ (αναλόγου κατεύθυνσεως)
- β. Κατέχει ή αποκτά βεβαίωση παρακολούθησης μαθημάτων διάρκειας τουλάχιστον 150 ωρών, από κέντρο κατάρτισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, πιστοποιημένο από το ΕΚΕΠΙΣ. Η εκπαίδευση θα πρέπει να είναι αναλόγου κατεύθυνσεως με την κατεύθυνση της εκμετάλλευσής.

Η επαρκής επαγγελματική ικανότητα θα πρέπει είτε να υφίσταται κατά την ημερομηνία εξέτασης του φακέλου υποψηφιότητας είτε να αποκτηθεί σε διάστημα που δεν υπερβαίνει τους 36 μήνες από την ημερομηνία λήψης της ατομικής απόφασης για χορήγηση στήριξης.

Γεωργός κατά κύρια απασχόληση

α. Φυσικό πρόσωπο

Το φυσικό πρόσωπο νοείται ότι έχει την ιδιότητα του κατά κύρια απασχόληση γεωργού, εφόσον αντλεί τουλάχιστον το 50% του ατομικού του εισοδήματος από γεωργικές δραστηριότητες που ασκούνται στα όρια της γεωργικής του εκμετάλλευσης και αφιερώνει ετησίως για δραστηριότητες εκτός της εκμετάλλευσης λιγότερο από το ήμισυ (50%) του συνολικού χρόνου απασχόλησής του.

Για τη σύγκριση των εισοδημάτων λαμβάνονται υπόψη τα εξωγεωργικά εισοδήματα που προκύπτουν από τα στοιχεία των φορολογικών δηλώσεων των τριών τελευταίων διαθέσιμων ετών, τα οποία συγκρίνονται με το Γεωργικό Εισόδημα της εκμετάλλευσης όπως αυτό προκύπτει από το Τεχνικό Δελτίο ή την Ειδική Μελέτη. Ενδεικτικά με βάση τον ανωτέρω ορισμό, δεν μπορούν να θεωρηθούν κατά κύρια απασχόληση γεωργοί οι ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

Οι μόνιμοι ή με σύμβαση υπάλληλοι του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., Στρατιωτικοί, ιδιωτικοί υπάλληλοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, ιδιοκτήτες επιχείρησης κλπ. Οι εποχιακοί υπάλληλοι και οι ορισμένου χρόνου εξετάζονται (ημερομίσθια, μισθός, περίοδος και διάρκεια σύμβασης κλπ) ανά περίπτωση. Επιτρέπεται η περιστασιακή απασχόληση σε χρόνο που το είδος της καλλιέργειας ή ο κλάδος της παραγωγής το επιτρέπει.

Οι άμεσα συνταξιοδοτούμενοι από οποιοδήποτε ταμείο του εσωτερικού ή εξωτερικού.

Οι σπουδάστριες - σπουδαστές και φοιτήτριες- φοιτητές για το διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση των σπουδών τους και κτήση του σχετικού τίτλου σπουδών.

Όσοι εκτίουν ποινές φυλάκισης.

Όσοι απασχολούνται εκτός εκμετάλλευσης πάνω από το 50% του συνολικού χρόνου απασχόλησης.

β. Νομικό Πρόσωπο

Το νομικό πρόσωπο νοείται ότι έχει την ιδιότητα του κατά κύρια απασχόληση γεωργού, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

Είναι κάτοχος γεωργικής εκμετάλλευσης με νομική προσωπικότητα από την άσκηση των δραστηριοτήτων της οποίας αντλεί το 50% των συνολικών εισοδημάτων.

Η πλειοψηφία του μετοχικού – εταιρικού κεφαλαίου ανήκει σε κατά κύρια απασχόληση γεωργούς.

Τουλάχιστον τα 2/3 των μελών που την απαρτίζουν είναι κατά κύρια απασχόληση γεωργοί με την έννοια της παραγράφου 7α.

γ. Συνεργαζόμενη εκμετάλλευση.

Η συνεργαζόμενη εκμετάλλευση μπορεί να χαρακτηριστεί ότι έχει την ιδιότητα του κατά κύρια απασχόληση γεωργού, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

Έχει ως στόχο την πραγματοποίηση συνολικών επενδύσεων στη γεωργία και την από κοινού χρήση των μέσων παραγωγής.

Μονάδα Ανθρώπινης Εργασίας

Για τη μέτρηση της εργασίας χρησιμοποιείται η Μονάδα Ανθρώπινης Εργασίας (ΜΑΕ) που ορίζεται ως ακολούθως:

Ως ΜΑΕ θεωρείται η εργασία που προσφέρεται υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης, από φυσικό πρόσωπο κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους σε όλους τους τομείς της οικονομίας και αντιστοιχεί με απασχόληση 1.750 ωρών.

Υπό την έννοια αυτή τα πρόσωπα που έχουν μόνιμη εξωγεωργική απασχόληση, εξηρητημένη ή μη, δεν μπορούν, ανεξαρτήτως πραγματικού γεγονότος, να θεωρηθούν ότι προσφέρουν εργασία στη γεωργική τους εκμετάλλευση. Τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να είναι υπάλληλοι, υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., επαγγελματίες κλπ.

Υπολογισμός ΜΑΕ για την κανονική λειτουργία των εκμεταλλεύσεων:

Ως εκμετάλλευση απαιτήσεων σε εργασία μία (1) ΜΑΕ θεωρείται η μετρημένη σε ώρες εργασία που πρέπει να προσφερθεί κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης από φυσικό πρόσωπο στη γεωργική εκμετάλλευση και αντιστοιχεί σε απασχόληση 1.750 ωρών.

Ο υπολογισμός των απαιτούμενων ΜΑΕ για την κανονική λειτουργία της εκμετάλλευσης εκτελείται με βάση τα μεγέθη της και τους αντίστοιχους δείκτες που εκδίδονται για το σκοπό αυτό και ισχύουν για το σύνολο των περιοχών εφαρμογής του Προγράμματος.

Οι δείκτες υπολογισμού ωρών εργασίας ανά στρέμμα καλλιέργειας ή ανά κεφαλή ζώου εκτροφής προσδιορίζονται σε επίπεδο χώρας με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.(ΥΠΑΑΤ,2008)

